

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

2022

Eliška Bačová

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně

Pedagogická fakulta

Katedra hudební výchovy

Bakalářská práce

**Výuka hry na saxofon
na 1. stupni ZUŠ**

Vypracovala: Eliška Bačová

Vedoucí práce: Mgr. Petr Janda

Místo a rok odevzdání: Ústí nad Labem, 2022

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

Jméno a příjmení: **Eliška BAČOVÁ**
Osobní číslo: **P18017**

Téma práce: **Výuka hry na saxofon na 1. stupni ZUŠ**
Téma práce anglicky: **Teaching of playing a saxophone at first degree of elementary art school**

Vedoucí práce: **Mgr. Petr Janda**
Katedra hudební výchovy

Zásady pro vypracování:

Bakalářská práce se věnuje problematice výuky hry na saxofon na prvním stupni základních uměleckých škol. Zabývá se vývojem hry na saxofon na ZUŠ v okrese Mělník a jejími významnými osobnostmi. Kromě základních aspektů hry na saxofon – techniky dechu, tvoření tónu, nátisku, vhodnými artikulacemi, držení nástroje – se zabývá porovnáním starších metodických materiálů s těmi novějšími. Srovnání jednotlivých etud a cvičení používaných v minulosti a dnes, taktéž výběru plátků či hubiček. Následně dojde k vyhodnocení jejich funkčnosti a působnosti. Praktická část je věnována srovnávání metodických postupů mezi dnešními pedagogy.

Seznam doporučené literatury:

BARKNOWITZOVÁ, Susanne. *Dýchání jako živoucí dění: Dechová cvičení v praxi*. Integrál, 2014. ISBN 978-80-87176-40-5
KRTIČKA, Stanislav. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2009. ISBN 979-0-2601-0212-5
LIEBMAN, David. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013. ISBN 978-80-86385-23-5
MYSLIKOVJAN, Ivan. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus, 1998. ISBN 80-86253-01-5
STOJAN, Jaroslav. *Škola hry na sopránovou zobcovou flétnu I*. Jasto, 2008. ISBN 978-80-86086-06-4

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci s názvem Výuka hry na saxofon na 1. stupni ZUŠ vypracovala samostatně na základě literatury a pramenů, které jsou uvedeny v seznamu této práce.

V Ústí nad Labem dne:.....

.....

Eliška Bačová

Anotace

Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaké pedagogické postupy uplatňují učitelé základních uměleckých škol, kteří se věnují výuce hry na saxofon na prvním stupni základních uměleckých škol. Skrze dotazníkové šetření jsem se v prvním oddíle praktické části snažila zjistit, které učební metody pedagogové při svých hodinách uplatňují, a jaké výukové postupy využívají. Přičemž dochází k porovnávání tvrzení mladších pedagogů s pedagogy staršími. Druhým bodem zkoumání bylo, zda učitelé seznamují své žáky ohledně hudebních příležitostí, které se konají v jejich regionu, a zda se vedení škol aktivně podílí na přiblížení saxofonové hry svým žákům.

Abstract

The objective of the thesis is to find out which pedagogical approaches are applied by the teachers of primary art schools which teach playing the saxophone in the first grade of primary art schools. Using surveys, in the first chapter I tried to find out which teaching methods schoolmasters use during their classes and which teaching approaches they apply. In doing so, the claims of younger pedagogues are compared with the claims of the older ones. The second point of research was, if the schoolmasters introduce their pupils to musical opportunities in their region and whether the school management actively participates in clarifying playing the saxophone to their pupils.

Klíčová slova: saxofon, výuka hry na saxofon, saxofonové školy a metodiky, základní umělecká škola, hudební příležitosti v regionu

Key words: saxophone, teaching to play the saxophone, saxophone schools and methodologies, primary art school, musical opportunities in a region

Obsah

Úvod	5
1 Technika hry na saxofon.....	7
1.1 Saxofon – stavba a seznámení s nástrojem	7
1.2 Dýchání	8
1.3 Nátisk	9
1.4 Artikulace.....	10
1.5 Hrtan	10
1.6 Nezbytná příslušenství k saxofonové hře	11
1.6.1 Plátky	11
1.6.2 Hubičky	12
1.6.3 Ligatura	13
1.7 Každodenní návyky a metody při hře na saxofon	13
1.7.1 Relaxace	13
1.7.2 Rozvrh cvičení.....	14
1.7.3 Koncentrace.....	14
2 Základní umělecké školy v okrese Mělník	16
2.1 Základní umělecká škola Mělník.....	16
2.1.1 Historie	16
2.1.2 Současnost.....	18
2.1.3 Hudební život v Mělníku.....	19
2.2 Základní umělecká škola v Neratovicích	21
2.2.1 Historie	21
2.2.2 Současnost.....	22
2.2.3 Hudební život v Neratovicích	22
2.3 Základní škola Kralupy nad Vltavou	23
2.3.1 Historie	23
2.3.2 Současnost.....	25
2.3.3 Hudební život v Kralupech nad Vltavou.....	26
2.4 Základní umělecká škola Mšeno	28
2.4.1 Historie	28

2.4.2	Současnost.....	28
2.4.3	Hudební život ve městě Mšeno.....	28
3	Praktická část	29
3.1	Cíle výzkumu a jejich rozbor.....	29
3.2	Dotazník	33
3.3	Vyhodnocení	34
	Diskuze	49
	Závěr	54
	Seznam použitých pramenů a literatury	56
4	Přílohy.....	58

Úvod

Téma bakalářské práce *Výuka hra na saxofon na 1. stupni ZUŠ*¹ jsem si vybrala z toho důvodu, jelikož se již několik let věnuji hře na saxofon a v posledním roce jsem sama měla možnost si vyzkoušet roli učitele na základní umělecké škole. Nevystupovala jsem tak již jen jako studentka, ale také jako pedagog. Dostalo se mi tak možnosti více proniknout do tohoto prostředí a srovnávat jednotlivé učební postupy pedagogů, se kterými jsem se setkala. Současně jsem se podílela na projektu „Společně tvoříme umění“, který byl realizován pod záštitou MŠMT ČR². Mou náplní práce bylo organizovat školní i mimoškolní hudební akce, workshopy, kurzy či navazovat kontakty s místními organizacemi a okolními uměleckými školami. Seznámila jsem se tak s uměleckými institucemi a získala tak větší přehled o celkovém hudebním dění v regionu. Proto jsem se rozhodla zvolit si takové téma bakalářské práce, které by spojovalo všechny tyto obory.

V první části teoretické práce bych chtěla srovnat dostupné saxofonové školy a metodiky, které jsou nezbytnou součástí jak u pedagogů, tak začínajících hráčů. Jedná se především o porovnání starší metodiky Škola hry na saxofon od Stanislava Krtičky s novějšími a podle mého názoru kvalitnějšími školami – Technika hry na saxofon (David Liebman) a Moderní škola pro saxofon (Ivan Myslikovjan). Tím, že byla Krtičkova škola po mnoho let jedinou saxofonovou školou používanou na území České republiky, si nemyslím, že se jedná o plnohodnotnou literaturu, která by poskytovala veškeré potřebné informace začínajícím hráčům hry na saxofon.

Na problematiku saxofonové hry navazuje první část praktické práce. Skrze dotazníkové šetření bych chtěla zjistit, jaké postupy a metody pedagogové při své výuce žáků používají. Je všeobecně známo, že na saxofon vyučují také, ne-li především, pedagogové, kteří nemají tento nástroj vystudovaný jako hlavní. Většina z nich má oficiálně ukončenou hru na klarinet a saxofon byl pro ně tzv. „druhým nástrojem“. Dále si myslím, že pedagogové se zpravidla zaměřují na jazzové pojetí saxofonu, avšak již tomu nepřizpůsobí vhodné příslušenství. Již několikrát jsem se setkala s tím, že i když pedagogové vedou své žáky jazzovou cestou, nepřizpůsobí tomu správný výběr plátků a hubic, které se liší zaměřením např. na

¹ Základní umělecká škola

² Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

klasickou hudbu. Dále pak bych chtěla porovnat jednotlivé výukové metody, které při svých hodinách uplatňují mladší a starší kantoři, a chtěla bych zjistit, zda má věk pedagoga vliv na to, jak učit hru na saxofon.

Druhá teoretická část práce bude věnována historii a současnosti základních uměleckých škol v okrese Mělník, kdy se pokusím zmapovat saxofonové třídy a hudební uskupení působící na těchto školách. Dále chci zjistit, které hudební události, uskupení, akce nebo významné osobnosti spojené se hrou na saxofon se objevují v jednotlivých regionech. Cílem tak bude seznámit čtenáře s možnostmi uplatnění začínajících hráčů na saxofon v regionálních instrumentálních souborech. Na tuto část bude navazovat druhý oddíl praktické části. Pomocí dotazníku bych chtěla dojít k závěru, zda pedagogové své žáky seznamují s aktuálním hudebním děním v jejich bydlišti. Myslím si, že by se žáci měli přirozeně orientovat v tom, jaké hudební příležitosti v jejich regionu mají, zvlášť pokud se jedná o hudbu se saxofonovým zaměřením. Pokud se tak neděje, pak by k tomu měl určitě přispět učitel žáka, ale ne vždy k této skutečnosti podle mého názoru dochází. Stejná situace je ze stran základních uměleckých škol. Domnívám se, že se jejich vedení nedostatečně stará o potřebnou motivaci svých žáků ohledně saxofonové hry. Z hlediska budoucího vývoje žáka by mělo docházet k lepší organizaci kurzů, seminářů či spolupráce profesionálních hudebníků, které by tak zajistily potřebnou inspiraci svým žákům a chuť se stále ve hře na svůj nástroj zlepšovat.

Výsledky dotazníku budou následně zpracovány a detailně analyzovány.

1 Technika hry na saxofon

1.1 Saxofon – stavba a seznámení s nástrojem

Krtička se ve své publikaci *Škola hry na saxofon* celkem podrobně a detailně zaobírá počátečním procesem uchopení nástroje, držením těla či postavením prstů. *Nástroj zaklesneme na kroužek se šňůrou zavěšenou kolem krku. Pravý palec vložíme pod opěru na spodní části nástroje a zbývající čtyři prsty pravé ruky připravíme pro hmaty na příslušných klapkách.* ³ Dále pak popisuje: „*Palec levé ruky položíme na spodní opěru nástavce hořejšího dílu nástroje tak, aby snadno se mohl dotýkat vedlejší oktávové přefukovací klapky a ostatní prsty přiložíme na přilehlé příklopky a klapky.*“ ⁴ I když se jedná o výrazně starší metodiku, Krtička se zřejmě jako jediný zabývá tímto tématem velmi podrobně. Chce předejít jakékoli nejasnosti, co se týká křečovitosti či váhání při uchopení nástroje.

Rozdílný je přístup Liebmana, jehož prvotní vysvětlení s nástrojem je více uvolněné a duchovní. Autor popisuje, že saxofon lze chápat jako prodlouženou část našeho těla. Chce tak ukázat větší souvislost mezi tělem a nástrojem.⁵ Autor zřejmě předpokládá, že začínající hráč již umí s nástrojem manipulovat. Zná základní postavení prstů na klapkách, funkci podpěry palce či celkové uchopení nástroje. I když se může zdát, že se jedná o zbytečnou informaci, toto úvodní sdělení o uchopení nástroje je pro začátečníka velmi důležité, a to tím více, pokud nemá začínající hráč dosud žádnou zkušenost s hrou na jiný dechový nástroj.

Co se týká stavby nástroje a jeho prvního uchopení, o tom se Ivan Myslikovjan ve své moderní škole pro saxofon nezmiňuje vůbec. Udává zde pouze čtyři opěrné body, které při hře na saxofon využíváme. Hubičku, která je opřena o vrchní zuby, palec levé ruky, opřený o podložku, která ovládá oktávovou klapku, a palec pravé ruky, který nástroj fixuje, aby byl stabilní. Nakonec ještě šňůra na krk, která zmírňuje váhu nástroje.⁶

³ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 4

⁴ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 8

⁵ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 11

⁶ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

1.2 Dýchání

Liebman se ve své metodice Škola hry na saxofon rozepisuje o technice vedení dechu velmi podrobně. Rozlišuje tři typy dýchání – hrudní, klíční a brániční, přičemž je zastáncem jejich kombinací.⁷ Liebman také detailně popisuje jednotlivé kroky, jak postupovat při nádechu a výdechu, které lze praktikovat i bez nástroje. Při nádechu si máme položit ruce na žebra, abychom více vnímali jejich rozevírání, a poté pozorovat, jak vzduch stoupá vzhůru do hrudi a hrtanu.⁸ Liebmanova kapitola ohledně vedení dechu při hře na nástroj je velmi detailně rozebrána, avšak nezapomíná ani na důležitost uvolněnosti a klidu při dýchání. Upozorňuje, že všechny tyto kroky by měly být procvičovány pomalu a v klidu. „*Nejlépe se zavřenýma očima a bez stresu.*“⁹ Autor se nezmiňuje o správném vedení dechu nejen z pohledu užívání během hry na nástroj, ale také jako o praktickém cvičení, které nám napomáhá v každodenním životě. Uvádí, že hluboký dech nás zbavuje pocitu strachu, zlepšuje naši koncentraci a pomáhá při bolestech.¹⁰

Krtička se o technice vedení dechu zmiňuje jen okrajově: „*Při dýchání při hře lícní svaly nenadouváme. Vydechujeme z hrudi, kombinovaným tzv. dýcháním břišním (pomocí bránice).*“¹¹ Stejně jako Liebman rozlišuje tři typy dýchání, ale žádné praktické kroky ani cvičení zde nejsou uvedeny, což by pro začínajícího hráče mohlo znamenat a těžko pochopitelné. Naopak nás autor nabádá, abychom dech nabírali co nejrychleji: „*Během cvičení je nutno se naučit čerpat dech bleskurychle.*“¹² Tím je však větší pravděpodobnost, že se žák dostane během nádechu do presu či křečovitosti.

Myslikovjan tvrdí, že brániční dýchání a následné vydechování vzduchu pod určitým tlakem umožňuje nátisku, hlavně rtům a spodní čelisti, být neustále v pohybu. Tím se vychází vstříc základní charakteristice nátisku, saxofonovému tónu.¹³ Autor se tak jako jediný zmiňuje o jisté provázanosti mezi bráničním dýcháním a nátiskem. Zároveň uvádí cvičení dlouhých udržovaných tónů, které dopomáhají ke správnému vedení dechu: „*Hrajte dlouhé*

⁷ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 13

⁸ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 15

⁹ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 15

¹⁰ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 16

¹¹ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 8

¹² KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 8

¹³ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

tóny v celém rozsahu nástroje (8 dob). “¹⁴ Hra vydržovaných tónů je nezbytná pro pochopení plynulého dechu na jakýkoli dechový nástroj. Zaujalo mě, že se o tomto cvičení zmiňuje pouze jeden z autorů.

1.3 Nátisk

Tvorbu saxofonového nátisku Myslikovjan vysvětluje následovně: „*Vrchní ret ob-
jímá horní část hubičky. Spodní ret je mírně přehnutý přes spodní zuby v lehkém napětí do-
těšňuje prostor kolem hubičky, aby neunikal vzduch.*“ ¹⁵ Toto vysvětlení postavení nátisku
je pro začínajícího hráče zcela dostačující. Stejně tak vysvětlení Liebmana: „*Na začátku se
na plátek snažte dostat svalnatější část rtu. Pak zkoušejte, jak tlak rtu, aplikovaný na určitou
oblast plátku, ovlivňuje výsledný zvuk.*“ ¹⁶ Pomůcku, kterou Liebman používá, aby si začí-
nající hráč lépe představil správnou polohu nátisku, je vyslovit písmeno „v“. ¹⁷ Liebman
s Myslikovjanem popisují důležitost pohybu spodního rtu na plátku. Během vysokých tónů
je totiž zapotřebí více odhalovat ret od plátku, ret se tak více roluje k jeho kraji. Naopak u
hlubokého rejstříku nástroje je nutné zakrýt větší část plátku, aby se nám tyto tóny s jistotou
ozývaly. ¹⁸ Podle Myslikovjana je spodní čelist v podstatě neustále pootevřená a v pohybu. ¹⁹

Krtička se o problematice nátisku zmiňuje jen velmi stručně, když uvádí, že na spodní
část plátku přiložíme svůj spodní ret a horní zuby si opřeme o hubičku nástroje. ²⁰ Dále pak
uvádí následující formulaci: „*Saxofonový nátisk vyžaduje naprostého uvolnění rtů, zejména
při hře nejnižších šesti tónů.*“ ²¹ Tato formulace je podle mého nevhodná. Při vysvětlení, že
nátisk vyžaduje naprostého uvolnění, může naopak nastat situace, kdy bude nátisk až příliš
volný a přestane tak mít podobu saxofonového nátisku. Jedná se o nešťastnou formulaci,
která může mít za následek špatné pochopení postavení rtů u začátečníků.

Liebman také upozorňuje na dostatečnou uvolněnost nátisku, avšak s tím rozdílem,
že nesmíme ztratit výchozí pozici nátisku. ²² Problematice správného nátisku při hře na sa-
xofon je zejména u Liebmana věnována podstatná část saxofonové školy, avšak u Krtičky je

¹⁴ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

¹⁵ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

¹⁶ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 35

¹⁷ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 35

¹⁸ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 36

¹⁹ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

²⁰ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 8

²¹ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 8

²² LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 36

tomuto tématu věnován pouze odstavec, což by pro žáky prvního stupně mohlo být nedostupné.

1.4 Artikulace

Liebman uvádí tři druhy artikulací, které při hře na saxofon můžeme využívat. Například pomocí písmene „t“ dosáhneme nejjemnějšího nasazení. Dále lze využít hlásku „d“, kdy se jazyk nachází dále v horním patře (tato hláska je užívána v jazzové hudbě), či hlásku „n“.²³ Autor se velmi podrobně rozepisuje o této problematice. Popisuje způsob, jakým si můžeme představit správnou polohu jazyka při hře: „*Představte si ústní dutinu jako jeskyni, do které vstupuje z jedné strany vzduch (do oblasti krku) a na druhé straně vychází (do hubice).*“²⁴ Toto přirovnání je zejména pro mladší žáky určitě vhodnější než složitě vysvětlování problematiky funkce krku, jazyka a dechové opory.

Krtička se ve své škole zmiňuje pouze o jedné artikulaci a jedné poloze jazyka – slabiky „tu, ta“. „*Pro zcela krátké zvuky užijeme pouhé hlásky „t“.*“²⁵ Pokud bychom však při hře využívali hlásku „t“, hrozí, že nasazení jazyka bude až příliš agresivní a tvrdé. Lépe je využívat slabiky „tu, ta“, které nám zároveň více pomohou k uvolnění hrtanu.

Myslikovjan se o problematice artikulací, používání slabik či různých poloh jazyka nezmiňuje vůbec. I když se jedná o pokročilejší metodiku, zmínka o artikulacích by přesto měla být součástí.

1.5 Hrtan

Liebman se jako jediný z autorů zmiňuje o problematice uvolnění hrtanu. Upozorňuje nás na nepřírozenou polohu hrtanu při hraní. Podle Liebmana nesmíme předklánět hlavu příliš dopředu či dozadu, protože pak dochází k nepřírozené poloze hlasivek, které nebudou moct fungovat naplno. „*Správné je dbát na přirozenou pozici hlavy a ramen, jako když se díváte přímo před sebe a normálně mluvíte.*“²⁶

²³ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 31

²⁴ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 28

²⁵ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 8

²⁶ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 16

Autor uvádí jako poznámku, že zjistil, že vnímá naplnění vzduchem při hraní okamžitě v zadní části čelisti stejně jako při pocitu zívnutí.²⁷ Jedná se o velmi užitečnou pomůcku, protože si tak správné otevření krku můžeme kdykoli ověřit. Toto vysvětlení je do zna- jista lépe pochopitelné než zdlouhavé rozepisování o celkové stavbě hrtanu. Znovu se tak jedná o metodu, která je vhodná pro začínající hráče.

Myslikovjan ani Krtička se o tematické uvolnění krku nezmiňují vůbec. Zřejmě předpokládají určitou spojitost mezi jemným nasazením tónu a tím i uvolněním hrtanu. To je do jisté míry pravda, neboť pokud je nasazení na nástroj jemné, i krk je uvolněný, ale přesto tato informace u obou autorů chybí. Žáka prvního stupně tak bohužel ani nenapadne, aby si na tuto oblast těla dával při své hře pozor a pamatoval na celkovou uvolněnost krku a tím i celkové postavení těla.

1.6 Nezbytná příslušenství k saxofonové hře

1.6.1 Plátky

Jediné Krtičkovo vysvětlení ohledně využití plátků na saxofon je toto: „*Saxofon má hubičku opatřenou třtinovým plátkem. Plátek je rozechvíván vhněným vzduchem do hubičky.*“²⁸ Autor se nezmiňuje ani o způsobu umístění plátku na hubici, ani o možném výběru či jejich rozdílnosti.

Naopak Myslikovjan podává více informací. Plátek je zpočátku tužší a klade větší odpor a tím se spotřebuje i větší část vzduchu. Pokud je plátek v jádru dobrý, lze ho tak bez problému používat. Avšak někdy se jeho kvalita obrátí k horšímu a plátek odumře.²⁹ Myslikovjan nás však také pobízí k tomu, abychom zbytečně nelpěli na jedné tvrdosti plátků a sami zkoušeli nové varianty.³⁰ Na toto upozorňuje i Liebman: „*Měkké plátky vytvářejí v zá-*

²⁷ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 17

²⁸ KRTIČKA, S. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2019, s. 4

²⁹ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 14

³⁰ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 14

sadě kombinaci jasného a čistého tónu, jejich nedostatkem je však tenký tón ve vrchním rejstříku.“³¹ Je tedy zapotřebí si postupem času zvykat i na tvrdší plátky, a to v zájmu vyrovnanosti a bohatosti tónu v celém rozsahu nástroje.

Liebman se také shoduje s Myslikovjanem, když uvádí, že plátky jsou notoricky netrvanlivé a jejich kvalita se různí. Autor to vysvětluje tím, že když poptávka předstihne nabídku, kvalita plátků se tím bohužel zhorší.³² Někteří saxofonisté používají umělohmotné plátky či plátky vyrobené ze syntetiky právě pro jejich pevnost a delší trvanlivost.³³

Důležité je také správné umístění plátku na hubici. *„Plátek je na hubici umístěn nejvýhodněji, když je zřetelná nepatrná linie její špičky nad plátkem. Pokud posunete plátek výše, odpor vzrůstá, a naopak.*“³⁴ Myslikovjan ani Krtička se o správné pozici plátku na hubičce nezmiňují vůbec. Jedná se tak o chybějící, velmi zásadní informaci zvláště pro žáky prvního stupně.

1.6.2 Hubičky

U výběru hubiček na saxofon se Myslikovjan s Liebmanem shodují na jednom z nejdůležitějších pravidel – čím větší je dráha hubičky a její odklon od plátku, tím měkčí je plátek a naopak.³⁵ Pokud používáme více uzavřenou hubici, měli bychom využít plátky s větší tvrdostí.³⁶ Při výběru hubičky však nezáleží jen na výběru plátků, ale také na celkové fyziognomii obličeje. Tím, že se naše tělo vyvíjí (roste a stárne), v tomto případě hlavně zuby, mění se i podmínky pro dobrý tón.³⁷ Myslikovjan tuto myšlenku několikrát zdůrazňuje: *„Všichni lidé jsou fyziologicky odlišní, a proto je nutné žákovi ihned na samém začátku věnovat péči a vybrat nejvhodnější hubičku pro jeho fyzické dispozice.*“³⁸

³¹ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 37

³² LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 37

³³ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 38

³⁴ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 39

³⁵ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 14

³⁶ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 37

³⁷ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 13

³⁸ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 13

Liebman také uvádí, že příliš velký otvor nás nutí k většímu fyzickému napětí, stejně nepohodlný je i malý otvor.³⁹ Vše je to o zkoušení a nekonečném hledání vhodných kombinací. Jedná se tak o celoživotní proces, kterým si musí projít všichni saxofonisté. Jedná se o metodu pokus omyl.

Každý hudebník má jinou představu o svém saxofonovém zvuku. Někdo vyhledává spíše kulatější, zastřenější tón, který je vhodný spíše pro klasickou hudbu v komorních souborech nebo symfonickém orchestru. Jiný hudebník má raději výrazný a jasný tón např. v jazzové nebo popové hudbě. Záleží tak na výběru příslušného saxofonového vybavení. Někteří hráči dokonce používají pro odlišné hudební styly různé hubice.⁴⁰

1.6.3 Ligatura

*„Ligatura (strojek, vázání) upevňuje plátek na hubici. Jak silně utáhnout šroubek záleží na citu, praxi a intuici každého hráče. Ovšem i toto celkem zásadně ovlivňuje kvalitu tónu.“*⁴¹ Kvalitu tónu dokáže však ovlivnit i samotné umístění ligatury na hubičce. Dáme-li ligaturu dále od špičky plátku, odpor při hře bude větší, protože v této poloze je plátek ke konci hubice ve větším úhlu.⁴² Závisí tak na mnoha faktorech. Vliv zde také hraje samotný materiál, z něhož je strojek zhotoven (kov, guma, kůže, plast atd.).

1.7 Každodenní návyky a metody při hře na saxofon

Při hře na saxofon je dobré se držet určitých pravidel a postupů. Jedná se o ty, které souvisí se samotnou hrou a tvořením hudby, nebo i ty mimohudební. Krtička se ohledně jakýchkoli postupů, které nesouvisí s hrou ani cvičením, ve své metodice Škola hry na saxofon nezmiňuje vůbec. Proto jsou zde porovnávány metody a postupy od Liebmana a Myslikovjana. Ti se spolu shodují v následujících bodech:

1.7.1 Relaxace

Myslikovjan nás nabádá, abychom si k muzice jako takové vytvořili univerzální přístup. Vysvětluje, že vše je neustále v pohybu, vše se vyvíjí, naše hra i přístup k muzice. Je

³⁹ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 40

⁴⁰ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 40

⁴¹ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 14

⁴² LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 39

proto třeba neustále hledat harmonii ve vztahu i k sobě samým. Pokud pracujeme, hledáme, a přesto se ptáme proč, pak dojdeme k těmto třem pojmům jako ke klíči k nalezení vnitřní harmonie – relaxace, strava a pohyb.⁴³ Relaxací má autor na mysli formy meditace, autosugesce, dechová cvičení, víra, láska, trpělivost. Avšak autor připomíná, abychom si našli svůj vlastní pojem, předmět, vytvořili si vlastní program a systém psychické sebeočisty a rozvoje.

44

Liebman však uvádí jiné formy relaxace. Nezmiňuje se o autosugesci ani dechovém cvičení, ale připomíná důležitost přestávek na odpočinek, kávu nebo procházku. Je také dobré si jednou týdně dopřát nějaký kulturní zážitek, který přímo nesouvisí s tím, čím se zabýváte. „*Jděte do přírody, do divadla, přečtěte si báseň. Jinými slovy, odpočiňte si od denní rutiny.*“⁴⁵

1.7.2 Rozvrh cvičení

V otázce, jak bychom měli při každodenním cvičení postupovat, se Myslikovjan přiklání ke cvičení na etapy. „*Cvičte v několika kratších periodách (30 minut a pauza, 20 minut a pauza, 30 minut, pauza, 20 minut...).*“⁴⁶ Je pravdou, že cvičení na úseky nám napomáhá k udržení větší koncentrace zvláště u mladších žáků.

Liebman uvádí jednotlivá cvičení, která je dobré při každodenním hraní dodržovat. Jedná se o procvičování dýchání (5 minut), cvičení na samotnou hubici (5 minut), alikvoty (20 minut), vydržované tóny (15 minut), různé (15 minut), hraní z not (20 minut) a stupnice, intervaly (40 minut).⁴⁷ I když všechna tato cvičení jsou dozajista vhodná pro rozvoj tónu a základní technickou vyspělost, minutáž jednotlivých cvičení je přece jen u každého hudebníka individuální. Nelze s jistotou říci, která cvičení nám zabere více nebo méně času. Vždy je vhodné postupovat podle své intuice a sebereflexe.

1.7.3 Koncentrace

Myslikovjan postupně a průběžně ve své Moderní škole hry na saxofon připomíná, jak důležitý je vědomý postup a vysoká koncentrace při cvičení. Soustředění udržuje naši

⁴³ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 15

⁴⁴ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 15

⁴⁵ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 50–51

⁴⁶ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

⁴⁷ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 51

sebekontrolu v neustálé pohotovosti a jen tak můžeme kontrolovat, co a jak hrajeme, jestli správně intonujeme, zda tón zní dobře, jak pracovat s nátiskem v jakékoli poloze nebo dechem při různé dynamice.⁴⁸ Autor se také zmiňuje o jisté předvídavosti svého tónu. „*Tón, který chcete zahrát, musíte už vnitřně slyšet dopředu. Poslouchejte, soustřeďte se!*“⁴⁹

Abychom se stále zlepšovali, abychom měli ze své hry i sami radost, bez koncentrace a sebekritiky se nikam výrazně neposuneme. Myslikovjan uvádí jednoduchou rovnici: nabyté vědomosti + jejich neustálé opakování a zdokonalování + každodenní trénink v koncentraci = dobrý (ne-li skvělý) hudební výkon, radost ze hry a zdravé sebevědomí.⁵⁰

Liebman se ohledně koncentrace více zaměřuje spíše na soustředěnost u jednotlivých průpravných cvičení. „*Koncentrujte se vždy pouze na jeden, maximálně dva problémy v jednu chvíli.*“⁵¹ Pokud například procvičujeme alikvoty, musíme se zaměřit na uvolněnost hrtanu. Nemyslet na nádech či nasazení.⁵² Je tak logické, že se v danou chvíli musíme soustředit na to, co nám má určité cvičení přinést.

Liebman uvádí, že vysokou míru koncentrace si musíme udržet i při každodenním rozehrávání. Vydržované tóny, alikvoty, hru na hubici, to vše je třeba vykonávat bez emocí a nezúčastněně. „*Vaše angažovanost by měla být po emocionální stránce minimální, ale vaše koncentrace velmi intenzivní.*“⁵³

⁴⁸ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 11

⁴⁹ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 12

⁵⁰ MYSLIKOVJAN, I. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus Praha, 1998, s. 11

⁵¹ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 50

⁵² LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 50

⁵³ LIEBMAN, D. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013, s. 49

2 Základní umělecké školy v okrese Mělník

V okrese Mělník působí aktuálně čtyři základní umělecké školy – ZUŠ Mělník, ZUŠ Neratovice, ZUŠ Kralupy nad Vltavou a ZUŠ Mšeno.

2.1 Základní umělecká škola Mělník

Následující informace o Základní umělecké škole Mělník pochází z pamětní knihy s názvem Městský hudební ústav na Mělníce. Za první čtyři roky paměti sepsal a sestavil člen správního výboru Karel Bayer.

2.1.1 Historie

Úvodem kroniky základní umělecké školy je popis, jak všechny mělnické školy započaly svou novou činnost. Doslova se zde uvádí: „*Po neklidném osvobození vlasti od útlaču nacistů začaly všechny mělnické školy svoji novou činnost. Bylo potřeba, aby vyučování zpěvu a hudbě bylo postaveno na nových základech – zřízením městské hudební školy.*“ Dne 9. srpna roku 1945 byla svolána první schůze přípravného výboru městské hudební školy, kdy správcem (ředitelem) školy byl zvolen Karel Opočenský.⁵⁴

Bylo stanoveno, že škola bude mít oddělení: I. instrumentální, II. klavírní, III. intonační a teoretické, IV. pro sborový a sólový zpěv, V. pro gymnastiku a rytmiku. Začátkem školního roku bylo do učitelského sboru získáno pět pedagogů, kteří vyučovali klavír, hudební rytmiku, housle, hoboje, klarinet a lesní roh.⁵⁵

Škole bylo umožněno vyučovat v prostorách měšťanské školy, rytmice v sále hotelu Záložna, později v tělocvičně gymnázia. V březnu 1946 přesídlila MHŠ od Bernátových sadů č. p. 106.⁵⁶ V březnu činil počet žáků 156.⁵⁷ Koncem roku ohlásil Karel Opočenský, že z důvodu zdravotního stavu své choti v příštím školním roce nebude moci zastávat svou

⁵⁴ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nepublikováno, s. 1

⁵⁵ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nepublikováno, s. 2

⁵⁶ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nepublikováno, s. 3

⁵⁷ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nepublikováno, s. 4

funkci a v druhém školním roce tak byla správou školy pověřena učitelka Radmila Polívková.⁵⁸ Ve školním roce 1947–1948 vedl školu pan Karel Hovorka⁵⁹ a od 15. 3. 1948 byla správou školy pověřena učitelka Liljana Špytková.⁶⁰ Správní výbor školy v červnu 1949 vypsal konkurz na místo ředitele a 1. září do funkce nastupuje pan Gustav Pechar.⁶¹

Ke konci roku 1949 byly zavedeny pobočné třídy městské hudební školy ve Mšeně a ve Klích, včetně nového vybavení, osvětlení a příslušného zařízení. V pamětní knize je to uvedeno takto: „*Pobočné třídy zřízeny byly po delším jednání a na podnět místních národních výborů počátkem května 1949 ve Klích a ve Mšeně. Do Kel pro 11 žáků dojížděl z Prahy učitel*

p. Garda, do Mšena pro 14 žáků klavíru a 5 žáků hře houslové.“⁶² V roce 1952 byla otevřena další pobočka hudební školy v Neratovicích.⁶³

V 50. letech se škola rozrůstá o nové obory. Dne 10. září 1951 byla zahájena činnost v novém oboru – ve hře na dřevěné dechové nástroje, čemuž dosud prozatímně vyučoval ředitel školy. Klarinet společně s trubkou zde vyučoval p. učitel František Vobrátil.⁶⁴ V roce 1952 byla zavedena tzv. výuka v kroužcích (pro děti, které nemohly být přijaty na individuální vyučování).⁶⁵ Tato forma výuky však byla v roce 1953 pro velký nezdar zrušena.⁶⁶ Ředitel Gustav Pechar byl odvolán a na jeho místo nastoupil 5. září 1958 učitel houslí Jaroslav Moc.⁶⁷ Ten setrval ve své funkci ředitele do 1. 1. 1977, kdy se ředitelem stal učitel žesťových nástrojů Miroslav Malec.⁶⁸ Ve školním roce 1958–1959 činil počet žáků již 226.⁶⁹

V roce 1963 nastalo přejmenování všech ústavů. A tak se stalo, že Městská hudební škola se přejmenovala na LŠU.⁷⁰ V tomto školním roce se škola také rozšířila o všechny umělecké obory. Na LŠU⁷¹ bylo přihlášeno 476 žáků, z toho 292 v oboru hudebním, 97 ve

⁵⁸ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 5

⁵⁹ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 7

⁶⁰ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 8

⁶¹ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 9

⁶² Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 10

⁶³ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 16

⁶⁴ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 17

⁶⁵ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 21

⁶⁶ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 23

⁶⁷ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 37

⁶⁸ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 65

⁶⁹ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 37

⁷⁰ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 42

⁷¹ Lidová škola umění

výtvarném a tanečním.⁷² Od školního roku 1965 se naplno rozvinuly obory taneční a výtvarný. Vyučování rytmiky zaniklo a bylo nahrazeno tanečním oborem pod vedením paní Pavly Hubáčkové.⁷³ Literárně-dramatický obor byl otevřen v září 1985.⁷⁴ Do června roku 1994 tu úspěšně vyučovala paní Jiřina Lhotská.⁷⁵

Školní rok 1989–1990 se vyznačoval společenskými změnami, které zasáhly všechny oblasti života. Tato situace se dotkla nejen výuky na LŠU, ale také celkového přejmenování školy. V pamětní knize je vše popsáno takto: „17. listopad 1989 se stal význačným dnem pro celý český i slovenský národ. V tento den došlo k mohutné manifestaci studentů v Praze demonstračního charakteru. Společenské změny hluboce zasáhly do organizace školství a celé výuky. Byly zrušeny četné soutěže, přehodnocoval se celý systém školství včetně zájmově uměleckých. V květnu 1990 byly dosavadní LŠU přejmenovány na základní umělecké školy (ZUŠ).“⁷⁶

Na přelomu tisíciletí končí ve své funkci ředitele J. Malec.⁷⁷ Od 1. září 2001 byl jmenován ředitelem školy učitel oboru klarinet a saxofon Jiří Lechner.⁷⁸ Ve školním roce 2007–2008 vzrůstá zájem o výuku na saxofon a bicí.⁷⁹

2.1.2 Současnost

Základní umělecká škola Mělník umožňuje vzdělání ve všech uměleckých oborech: v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně dramatickém. Kapacita školy je stanovena celkovým počtem 480 žáků a výuka se koná ve dvou budovách: v hlavní budově školy Palackého 112 se vyučuje hudební a taneční obor a v budově školy Na Vyhlídce 123 se vyučuje výtvarný a literárně-dramatický obor. Ve škole v současné době vyučuje 16 plně kvalifikovaných pedagogů.⁸⁰

⁷² Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 44

⁷³ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 46

⁷⁴ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 75

⁷⁵ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 120

⁷⁶ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 113

⁷⁷ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 158

⁷⁸ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 159

⁷⁹ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nепublikováno, s. 193

⁸⁰ Základní umělecká škola Mělník: O škole [online]. Dostupné: <https://www.zusmelnik.cz/o-skole>. [cit. 3. 6. 2022]

2.1.3 Hudební život v Mělníku

O hlavní hudebně-kulturní dění ve městě Mělník se stará Mělnické kulturní centrum.

Mělnické kulturní centrum, z. ú. (MEKUC)⁸¹

Mělnické kulturní centrum je hlavním propagátorem hudebního, kulturního i vzdělávacího dění na Mělnicku. Hlavním cílem společnosti je vytvářet živé, aktivní centrum kulturního a společenského dění města a poskytovat zde kulturní i vzdělávací služby. Mekuc je pod záštitou činnosti MKD⁸², Městské knihovny Mělník a Turistického informačního centra. Na základě spolupráce s těmito institucemi jsou připravovány následující hudebně-kulturní události: Mělnické kulturní léto, Mělnické vinobraní, Vánoční trhy, Den města a mnoho dalších. Hlavním centrem MEKUC je Masarykův kulturní dům.⁸³

2.1.3.1 Hudební uskupení, orchestry a soubory působící ve městě Mělník

Zde jsou uvedena významná hudební uskupení, orchestry či soubory spojené se hrou na saxofon.

Velký dechový orchestr Mělník (VDO)

VDO je sdružení amatérských i profesionálních hudebníků složených především z mělnického okresu. Orchester se zabývá především interpretací české dechové hudby – skladby Františka Kmocha, Julia Fučíka, Karla Vacka, Josefa Poncara atd. Sdružení má kolem 40 členů a působí za podpory Mělnického kulturního centra. Uměleckým vedoucím a dirigentem je PhDr. Josef Šebesta.⁸⁴

OffBeat Orchestra

„Jedná se o big band, který je inspirovaný všemi žánry, především funky a taneční hudbou s přesahem do swingu a jazzu.“ Členy uskupení jsou jak současní, tak bývalí studenti ZUŠ Mělník. Součástí orchestru jsou také další muzikanti ze širokého okolí. Uskupení je pod vedením kapelníka Marka Šteigra.⁸⁵

⁸¹ Mělnické kulturní centrum

⁸² Mělnický kulturní dům

⁸³ *Mělnické kulturní centrum: O nás* [online]. Dostupné: <https://www.mekuc.cz/melnicke-kulturni-centrum>. [cit. 3. 6. 2022]

⁸⁴ *VDO Mělník: O nás* [online]. Dostupné: <https://vdomelnik.webnode.cz/o-nas/>. [cit. 3. 6. 2022]

⁸⁵ *Offbeat Orchestra: Úvod* [online]. Dostupné: <https://www.offbeatorchestra.cz/>. [cit. 3. 6. 2022]

Woodwind Orchestra

Jedná se o orchestr, který vznikl ze složení žáků místní základní umělecké školy v roce 2018. Z větší části je orchestr složen z hráčů na dřevěné dechové nástroje, avšak postupně k sobě přibírá nové členy smyčcových či žesťových nástrojů. K větší bohatosti celkového zvuku orchestru přispěla také bicí sekce. „*Woodwind Orchestra absolvoval již spoustu vystoupení v rámci různých koncertů. Ovšem na svůj opravdový velký a samostatný koncert ještě čeká.*“⁸⁶

2.1.3.2 Hudební akce a příležitosti ve městě Mělník

Mělnické hudební léto

Jedná se o letní festival, který se pořádá každoročně v letních měsících ve městě Mělník. Za spolupráce Mělnického kulturního centra a vedení města Mělník se každoročně připravuje pestrý program kulturních a zábavných pořadů.⁸⁷ Většina akcí se pořádá pod širým nebem v sadech u Masarykova kulturního domu.⁸⁸

Mělnické vinobraní

Jedná se o nejstarší a zároveň jednu z největších slavností tohoto typu v celé republice. Součástí akce je bohatý doprovodný program, na němž se organizačně podílí zámek Mělník, Regionální muzeum Mělník, Mělnické kulturní centrum či Základní umělecká škola Mělník.⁸⁹

⁸⁶ *Základní umělecká škola Mělník: Woodwind Orchestra* [online]. Dostupné: <https://www.zusmelnik.cz/woodwind-orchestra> [cit. 3. 6. 2022]

⁸⁷ *Kudy z nudy: Akce* [online]. Dostupné: <https://www.kudyznudy.cz/akce/melnicke-kulturni-leto.cz/>. [cit. 6. 8. 2022]

⁸⁸ *Informuji: Mělnické kulturní léto* [online]. Dostupné: <https://www.informuji.cz/akce/str/127381-melnicke-kulturni-leto/>. [cit. 3. 6. 2022]

⁸⁹ *Mělnické vinobraní: O vinobraní* [online]. Dostupné: <https://www.vinobranimelnik.cz//stranky/78-o-vinobrani>. [cit. 3. 6. 2022]

2.2 Základní umělecká škola v Neratovicích

Všechny následující informace o Základní umělecké škole Neratovice pocházejí z kronik města od roku 1923–1960, 1961–1971, 1972–1983, 1984–1995.

2.2.1 Historie

První zmínka o mimoškolních aktivitách v Neratovicích pochází z roku 1951, kdy na národní škole byly zavedeny zájmové kroužky: pěvecký, tělovýchovný, dramatický, literární, politický a modelářský.⁹⁰ Městská hudební škola tak vznikla později v roce 1952 jako pobočka hudební školy v Mělníku. V prvních letech se zde vyučovala jen hra na klavír pod vedením paní učitelky Olgy Zemanové, a to na nejružnějších místech – v sokolovně, v budovách základní školy, v bývalém hostinci Lípa.⁹¹

V roce 1963 nastalo přejmenování všech ústavů. A tak se stalo, že se hudební škola přejmenovala na Lidovou uměleckou školu Mělník a v průběhu šedesátých let začal narůstat počet studujících žáků.⁹²

V dubnu 1972 byl v Neratovicích slavnostně otevřen nový kulturní dům Lípa, který byl vybudován z bývalého hostince. „*Sál pojme až 110 lidí, a tak se zde začaly konat i koncerty a akce Lidové školy umění.*“⁹³ Na začátku školního roku 1972–1973 se nabídka výuky rozrostla o baletní oddělení.⁹⁴

V roce 1974–1973 vznikl pod vedením zástupce hudební školy Jaroslava Kužely estrádní orchestr, který začal spolupracovat s velkým dechovým orchestrem Spolanka, působícím při kulturním domě.⁹⁵ V polovině 70. let navštěvovalo školu přes 120 žáků.

Na začátku roku 1977 se Lidová škola umění v Neratovicích osamostatnila a přestala být pobočkou mělnické školy.⁹⁶

V roce 1985 byly otevřeny nové prostory LŠU a od města tak škola dostala do užívání vilu ve Vojtěšské ulici č. p. 1219, stojící v sousedství kulturního domu. Část výuky však

⁹⁰ Kronika města Neratovice, r. 1923–1960, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 75

⁹¹ Kronika města Neratovice, r. 1923–1960, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 76

⁹² Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, s. 42

⁹³ Kronika města Neratovice, r. 1972–1983, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 18

⁹⁴ Kronika města Neratovice, r. 1972–1983, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 19

⁹⁵ Kronika města Neratovice, r. 1972–1983, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 26

⁹⁶ Kronika města Neratovice, r. 1972–1983, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 29

nadále probíhala v budově II. ZŠ a příležitostně i v jiných objektech. Ředitelem školy byl jmenován Jaroslav Kužela. Doslova je v kronice města uvedeno: „Dne 10. prosince roku 1985 byla slavnostně otevřena přístavba DK ROH⁹⁷ a LŠU v našem městě poblíž kulturního domu. Výstavba LŠU byla zrealizována formou investiční akce. Celková hodnota stavby LŠU činí 5 358 000 Kč.“⁹⁸ V téže roce byla výuka LŠU rozšířena o další obory – výtvarný a literárně-dramatický. Počet žáků přesáhl již počet 400.⁹⁹

V roce 1989 odešel do důchodu dlouholetý ředitel školy Jaroslav Kužel a ve funkci ho nahradil Jiří Vantuch.¹⁰⁰ V devadesátých letech se stal ředitelem Jaroslav Zikmundovský.¹⁰¹

2.2.2 Současnost

Základní umělecká škola v Neratovicích nabízí výuku čtyř uměleckých oborů – hudebního, výtvarného, dramatického a tanečního. „Vzdělávání je zaměřeno na všestranné a soustavné rozvíjení talentu žáků každého oboru.“ Škola má i svá umělecká uskupení – taneční soubor, big band a pěvecký sbor. Nabízí následující formy studia: přípravné studium, studium prvního a druhé stupně, studium s rozšířeným počtem hodin.¹⁰²

2.2.3 Hudební život v Neratovicích

Společenský dům Neratovice

Společenský dům v Neratovicích produkuje významné akce kulturního, hudebního i vzdělávacího charakteru. Konají se zde opakovaně koncerty a divadelní představení všech hlavních i menšinových uměleckých proudů. Z hlediska jazzové hudby je zde uvedeno: „Ve Společenském domě Neratovice hostují již pravidelně i zahraniční umělci, především z USA

⁹⁷ Dům kultury revolučního odborového hnutí

⁹⁸ Kronika města Neratovice, r. 1984–1995, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 30

⁹⁹ Kronika města Neratovice, r. 1984–1995, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 32

¹⁰⁰ Kronika města Neratovice, r. 1984–1995, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 41

¹⁰¹ Kronika města Neratovice, r. 1984–1995, Městská knihovna Neratovice, nepublikováno, s. 43

¹⁰² Základní umělecká škola Neratovice: O naší škole [online]. Dostupné: <https://www.zus-neratovice.cz/>. [cit. 20. 7. 2022]

a Velké Británie, v žánrech blues a jazzu. V rámci projektu Jazz pro regiony se jedná o mimořádné umělce tohoto menšinového žánru.“¹⁰³

2.2.3.1 Hudební uskupení, orchestry a soubory působící ve městě Neratovice

Big Band Neratovice

Jedná se o progresivní big band, který se skládá pouze z žen. Věnují se především swingové a taneční hudbě, koncertní činnosti a doprovodu nejznámějších českých vokálních a instrumentálních sólistů. „Doprovází také významné společenské akce, reprezentační plesy, taneční přehlídky a soutěže, ale i nejrůznější městské oslavy a veřejné slavnosti.“ Je častým hostem v pražských jazzových klubech a také se účastní i několika domácích i zahraničních jazzových festivalů. Dirigentem Big Bandu Neratovice je trombonista Petr Svoboda.“¹⁰⁴

2.3 Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou

Následující informace o Základní umělecké škole Kralupy nad Vltavou pochází ze školní kroniky Městské hudební školy od roku 1948–2006.

2.3.1 Historie

První zmínka o místním hudebním školství a postupném zavedení Městské hudební školy pochází z roku 1948: „V roce 1948 působila v Kralupech celá řada soukromých učitelů hudby. A tak v lednu 1949 bylo rozhodnuto, že bude zřízena Městská hudební škola v Kralupech nad Vltavou. Vedením školy byl pověřen p. Bedřich Huml.“¹⁰⁵ V této době se také název školy změnil na Městský hudební ústav Kralupy nad Vltavou.¹⁰⁶

¹⁰³ Společenský dům Neratovice: O nás [online]. Dostupné: <https://www.spoldum.cz/>. [cit. 20. 7. 2022]

¹⁰⁴ Big band Neratovice: Pár slov [online]. Dostupné: <http://www.bigbandneratovice.cz/orchestr.html>. [cit. 24. 7. 2022]

¹⁰⁵ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 1

¹⁰⁶ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 2

V roce 1952 byly zřízeny pobočné třídy Městského hudebního ústavu, a to ve Velvarech a Libčicích nad Vltavou.¹⁰⁷ Tyto pobočky se ale později od Městského hudebního ústavu v Kralupech nad Vltavou oddělily.¹⁰⁸ V padesátých letech se také naplno rozvinula výuka. V této době navštěvovalo školu již 245 dětí a učila se zde hra na klavír (tři učitelé) a na housle (tři učitelé).¹⁰⁹ Z důvodu nemoci dosavadního ředitele školy Bedřicha Humla byl novým ředitelem Městského hudebního ústavu jmenován Vratislav Šimůnek.¹¹⁰ Od 1. května 1959 se započala také hra na dechové nástroje a od září 1960 také hra na akordeon.¹¹¹

Od roku 1962 začala výuka v oboru literárně-dramatickém, výtvarném a posléze i v pohybové výchově. Tím se škola stala první institucí, která poskytuje výuku ve všech uměleckých oborech ve Středočeském kraji.¹¹²

V nadcházejícím školním roce 1970–1971 byla ustanovena ředitelkou školy Věra Špačková. V témže roce se začal vyučovat zpěv. V té době měla škola 368 žáků, avšak zanikly obory taneční a literární.¹¹³

Od srpna 1971 byl ustanoven ředitelem školy Josef Hladký.¹¹⁴ V té době měla škola 488 žáků (461 v hudebním a 27 ve výtvarném oboru). Na škole působily soubory: dechový,

¹⁰⁷ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 7

¹⁰⁸ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 12

¹⁰⁹ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 12

¹¹⁰ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 13

¹¹¹ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 14

¹¹² Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 19

¹¹³ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 22

¹¹⁴ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 31

akordeonový, kytarový, flétnový, houslový, tři pěvecké soubory a soubor trubačů.¹¹⁵ Od září 1982 začal opět pracovat taneční obor.¹¹⁶ Pro nejlepší žáky školy byly tehdy organizovány zájezdy na zajímavá místa spojená s hudbou (např. Vysoká u Příbrami, Litomyšl, Polička, Hradec Králové, Strž, Rožmitál) a na koncerty ČF do Rudolfiny.¹¹⁷

Od září 1985 byla obnovena výuka čtvrtého oboru (literárně-dramatického). V červnu 1990 byla ustanovena do funkce ředitelky školy na základě konkurzu Ludmila Kavanová.¹¹⁸

Od srpna 1996 byla jmenována do funkce ředitelky školy Mgr. Jiřina Lhotská. Škola zůstala čtyřoborová, převládal tradičně obor hudební. Výuka probíhala na třech pracovištích v Kralupech – ZUŠ Riegrova 181, DDM Smetanova 168 a v budově Městské policie Kralupy na Palackého náměstí. Pro žáky, které dojížděli, se vyučovalo také v budově ZŠ Úžice.¹¹⁹

Od 1. května 1999 začala rekonstrukce hlavní budovy Riegrova. „Na začátku školního roku 2002–2003 jsme se museli doslova poprat s následky srpnových povodní, které byly pro naši školu katastrofální.“¹²⁰

2.3.2 Současnost

ZUŠ Kralupy nad Vltavou poskytuje výuku všech uměleckých oborů: hudební, literárně-dramatický, taneční a výtvarný. Učebny škol jsou na dvou místech – v budově Riegrova 181 sídlí hudební obor, vedení a hospodárka. Na odloučeném pracovišti v prostorách ZŠ Třebízského se nachází učebny výtvarného, tanečního a literárně-dramatického oboru.

¹¹⁵ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 39

¹¹⁶ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 41

¹¹⁷ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 45

¹¹⁸ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 52

¹¹⁹ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 56

¹²⁰ Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, nepublikováno, s. 69

Na škole působí řada hudebních souborů – soubor zobcových a příčných fléten, houslový a kytarový soubor, pěvecký sbor či školní dechovka. „*Všechny výše uvedené soubory se již zapsaly do kulturního povědomí města a okolí. Stejně tak je tomu s celou řadou našich žáků hudebního oboru.*“¹²¹

2.3.3 Hudební život v Kralupech nad Vltavou

V Kralupech nad Vltavou se o hudební dění a kulturní život nejvíce zasazuje Kulturní a společenské středisko Vltava (KASS).¹²²

Kulturní a společenské středisko Vltava

„*Kulturní a společenské středisko v Kralupech nad Vltavou je příspěvkovou organizací města, jejímž úkolem je připravovat a podílet se na kulturním dění ve městě.*“ V budově kulturního domu se nachází kino Vltava, velký sál, kde se konají koncerty a divadelní představení, a malý sál, který je určen pro komornější účely a výstavy. Středisko také zajišťuje výlep plakátů po městě a okolních obcích.¹²³

2.3.3.1 Hudební uskupení, orchestry a soubory působící v Kralupech nad Vltavou

Big Band Kralupy

Big Band Kralupy byl založen v roce 2014 a je složen ze šestnácti hráčů. Účinkují v něm pedagogové a absolventi kralupské ZUŠ, převážná část kralupských žesťových sólistů a muzikanti z okolních obcí (Libčice nad Vltavou, Debrno). V repertoáru má jak klasický swingový repertoár, tak i úpravy současných populárních skladeb. Orchester hraje k tanci i poslechu. Svým zpěvem ho doprovází Markéta Wagnerová, kapelníkem je ředitel ZUŠ Kralupy nad Vltavou Luboš Harazin.¹²⁴

¹²¹ Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou: O škole/současnost [online]. Dostupné: <https://www.zuskralupy.cz/o-skole/soucasnost/>. [cit. 30. 7. 2022]

¹²² Kulturní a společenské středisko

¹²³ Kulturní a společenské středisko Vltava: Hlavní strana [online]. Dostupné: <https://www.mestokralupy.cz/mesto/kultura-a-volny-cas/kulturni-dum-vltava/>. [cit. 30. 7. 2022]

¹²⁴ Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou: Big band Kralupy [online]. Dostupné: <https://www.zuskralupy.cz/big-band-kralupy/>. [cit. 30. 7. 2022]

Kralup Swing

Jedná se o osmičlenný swingový orchestr, který vznikl v roce 2006 a je složen z pedagogů a absolventů kralupské a libčické základní umělecké školy. Ve složení trubka, trombon, altsaxofon, tenorsaxofon, kytara, baskytara, klavír a bicí nástroje hraje především populární melodie ve swingových úpravách. Jeho produkce je vhodná především k tanci, orchestr vystupuje na plesích, tanečních kurzech, festivalech i dalších kulturních akcích.¹²⁵

2.3.3.2 Hudební akce a události ve městě Kralupy nad Vltavou

Jazzový festival

Jedná se o pravidelnou hudební akci, která je pořádána pod záštitou města Kralupy nad Vltavou a Kulturního a společenského střediska Vltava. Každoročně zde vystupuje řada jazzových formací – Big Band Kralupy, Petr Kroutil Orchestra a capella Let's go a v posledním ročníku také světoznámý trumpetista Laco Deczi. Patronem celé akce je hudebník a saxofonista Petr Kroutil.¹²⁶

Dny Kralup

Jedná se o každoroční oslavy města, které jsou zpravidla konané na začátku měsíce června. Součástí je bohatý program – hudební vystoupení (př. Vocal band Markéty Aptové, Josef Zíma atd.), vystoupení žáků ZUŠ, doprovodný program – soutěže, dobové přehlídky.¹²⁷

¹²⁵ *Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou: Kralup Swing* [online]. Dostupné: <https://www.zuskralupy.cz/kralupswing1/>. [cit. 30. 7. 2022]

¹²⁶ *Kudy z nudy: Jazzový festival u řeky* [online]. Dostupné: <https://www.kudyznudy.cz/akce/jazzovy-festival-u-reky>. [cit. 1. 8. 2022]

¹²⁷ *Dny Kralup: Úvod* [online]. Dostupné: <https://www.dnykralup.cz/>. [cit. 1. 8. 2022]

2.4 Základní umělecká škola Mšeno

2.4.1 Historie

První zmínka o vyučování uměleckých oborů ve Mšeně pochází z roku 1949, kdy byla nejdříve zřízena pobočná třída Základní umělecké školy Mělník.¹²⁸ V roce 1961 byla oficiálně zřízena LŠU Mšeno pod vedením ředitele Františka Meda. Probíhala zde výuka výtvarného oboru (tři třídy) a literárně-dramatického oboru (dvě třídy). O rok později se výuka rozšířila také o obor taneční a hudební. Avšak z důvodu nízkého počtu žáků a nedostatku prostor pro výuku byly obory taneční a hudební v roce 1971 zrušeny. V 80. letech se škola rozšířila o své pobočky v Byšicích, Řepíně, Pšovce či Mělnickém Vtelně. Byla tak znovu umožněna výuka všech uměleckých oborů.¹²⁹

2.4.2 Současnost

V současné době je výuka základní umělecké školy ve Mšeně rozdělena do čtyř poboček – pobočka Mšeno, Byšice, Mlazice a Mělník – Füngerova. Základní umělecká škola poskytuje pouze výuku ve dvou uměleckých oborech – výtvarném a hudebním.¹³⁰

2.4.3 Hudební život ve městě Mšeno

Kulturní akce se ve Mšeně odehrávají celoročně. Nejčastěji se jedná o divadelní představení, hudební koncerty a letní výstavy. Pevnou součástí místní kultury je především knihovna a také základní umělecká škola. „*Koncerty je možné v letní sezoně navštívit i v kostelích v nedalekém Kadlíně a Mělnickém Vtelně, Chorušicích a Bořejově, pestrý hudební program má i hrad Houska.*“¹³¹

¹²⁸ Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nepublikováno, s. 55

¹²⁹ *Základní umělecká škola Mšeno: O nás* [online]. Dostupné: <https://www.zusmseno.cz/skola/historie-a-soucasnost-skoly/>. [cit. 1. 8. 2022]

¹³⁰ *Základní umělecká škola Mšeno: O nás* [online]. Dostupné: <https://www.zusmseno.cz/skola/historie-a-soucasnost-skoly/>. [cit. 1. 8. 2022]

¹³¹ *Město Mšeno: Kultura* [online]. Dostupné: <http://www.mestomseno.cz/>. [cit. 4. 8. 2022]

3 Praktická část

3.1 Cíle výzkumu a jejich rozbor

Na začátku výzkumu byly stanoveny cíle a následně hypotézy, které se prostřednictvím dotazníkového šetření podařilo potvrdit či vyvrátit.

1. cíl výzkumu:

Zjistit, zda pedagogové, kteří na základních uměleckých školách vyučují obor hru na saxofon, mají tento nástroj vystudovaný jako svůj hlavní obor. Pokud tomu tak není, pak jestli si tito pedagogové sami doplňují své vzdělání, případně jakou formou.

Všeobecným tvrzením je, že učit hru na saxofon na základních uměleckých školách by měli ti pedagogové, kteří mají tento nástroj vystudovaný jako svůj hlavní obor. Toto prohlášení je logické, pedagogové by měli vyučovat to, čemu se po dobu svého studia pečlivě věnovali. Avšak není žádným překvapením, že výuce hry na saxofon se věnují i ti pedagogové, kteří saxofon jako hlavní obor nestudovali. Není právě s podivem, že pedagog tak vyučuje hru na nástroj, ke kterému nemá dostatečnou kvalifikaci? Řada vystudovaných klarinetistů vyučuje hru na saxofon, a to i přestože byl pro ně tzv. „druhým nástrojem“. I když je mezi klarinetem a saxofonem největší nástrojová příbuznost, z pohledu nátlaskového postavení, uvolněnosti hrtanu či rozsahu nástroje se jistě odlišnosti mezi těmito nástroji přeci jen nacházejí. Pokud pedagog nemá příslušnou kvalifikaci pro tento nástroj, je vhodné, není-li nutné, si toto vzdělání doplnit – ať už prostřednictvím kurzů, seminářů, workshopů či doplňujícího kombinovaného studia na konzervatoři. Toto rozhodnutí by však mělo vycházet z vlastní vůle pedagoga.

2. cíl výzkumu:

Zjistit, zda se pedagogové zaměřují ve svých hodinách spíše na jazzové, nebo klasické pojetí hry, a také zda tomuto stylu přizpůsobí vhodný výběr plátků a hubic.

Vzhledem k celkové atraktivitě nástroje se předpokládá, že se pedagogové ve své výuce věnují více jazzovému než klasickému pojetí saxofonu. I ze stran žáků je větší zájem o jazzovou a populární hudbu než o hudbu klasickou. Avšak právě hra klasického repertoáru nám nejvíce napomáhá ke správné práci s tónem, plynulému dechu, jemné artikulaci či přesné technice. Ať už se zaměříme na jazzové, či klasické pojetí saxofonu, vždy je nutné

vybrat vhodné saxofonové příslušenství. Při jazzové hře se využívají více otevřené hubice a měkčí plátky, kdy je tón výraznější a ostřejší. Naopak u klasické hudby se používají hubice více uzavřené s tvrdšími plátky a tón je více zastřený a jemnější. Často se však stává, že pedagogové neřeší výběr hubic s ohledem na žánrové zaměření nástroje. A tak dochází často k tomu, že žáci používají hubice na klasickou hudbu se špatným výběrem plátků, i když je jejich zaměřením jazzová hudba. Pokud chce pedagog vést svého žáka „klasickou cestou“, měl by tomu přizpůsobit takový výběr plátků a hubic, jež tomuto žánru odpovídají, například plátky značky Vandoren Traditional, Vandoren V12, V21, Rico Royal atd. a k tomu hubice s menším odklonem V5, Yamaha, Selmer. Pokud se chce pedagog více zaměřit na jazzový saxofon, výběr plátků může být následující: Vandoren V16, Vandoren ZZ, Vandoren Java, Rico Jazz Select a hubice např. řada Java, V16, Otto Link, Meyer. V posledních letech se také stále zvyšuje zájem o plátky vyrobené ze syntetiky. Všechny tyto informace by měl žákům poskytnout jejich pedagog. V rámci dotazníkového šetření je zkoumáno, jaké je jejich hudební zaměření na žáky a zda tomu přizpůsobí vhodné saxofonové příslušenství.

3. cíl výzkumu:

Zjistit, zda mladší pedagogové (ve věkové kategorii 21–35 let) jsou ve své výuce více otevření a inovativní než pedagogové starší (ve věkové kategorii 36–50 let a více).

V této části výzkumu dochází k porovnávání výukových metod u pedagogů mladších se staršími. V závislosti na věku pedagoga se mohou lišit názory na jednotlivé učební postupy. Mladší pedagogové ještě nemusí mít dostatek zkušeností s výukou žáků a kdejaké postupy či metody mohou pokládat za banální či zbytečné. V rámci dotazníkového šetření se zkoumá např. to, jaký je podle pedagoga ideální věk žáka, kdy by měl začít s hrou na saxofon. Podle mého názoru jsou mladší pedagogové více inovativní, otevření změnám a nebojí se tak začít u žáka s hrou na saxofon v dřívějším věku. Na druhou stranu je přece jen dobré začít s výukou tehdy, když má žák k tomu odpovídající fyzické dispozice – z důvodu váhy nástroje a většímu odporu vzduchu. Ideální věk začínajícího hráče by se měl pohybovat mezi 10–13 roky.

Dalším předmětem zkoumání je požadavek, zda je nutné, aby žák měl již zkušenosti z jiného dechového nástroje. Všeobecným tvrzením je, že zejména starší pedagogové požadují, aby jejich žáci již předchozí zkušenosti měli – zejména s hrou na zobcovou flétnu nebo klarinet. U zobcové flétny se tak naučí správnému vedení dechu – nádechu do břicha (nikoli

do hrudi) a užívání bránice. Hmaty na zobcovou flétnu jsou dost podobné jako na saxofon, což budoucím žákům do jisté míry pomůže. Pokud mají žáci předchozí zkušenosti ze hry na klarinet, který je saxofonu nejvíce nástrojově podobný, zvládají základní postavení nátisku, systém klapků, celkovou manipulaci s nástrojem i správné umístění plátku na hubici. Podle mého názoru mladší pedagogové jsou kreativnější a otevření všemu novému, netrvají na zkušenostech z předchozího nástroje a více tak vyjdou vstříc přáním žáka.

Mladší pedagog poskytuje žákovi větší volnost při výběru přednesových skladeb, zejména co se týče aktuálních hudebních trendů populární hudby. Žáci často mají zájem o repertoár současné hudby, a tak není překvapením, že si chtějí na svých hodinách některé tyto skladby zahrát. Starším pedagogům často naopak podobný přehled chybí, a tak raději vybírají přednesové skladby žákovi sami.

V neposlední řadě je zjišťováno, jaký typ saxofonu volí mladší pedagogové pro začínající hráče. Zlatý střed představuje altový saxofon, který je ideální pro celkové pochopení prstové techniky, postavení saxofonového nátisku, zvykání si na váhu nástroje a celkovou spotřebu vzduchu. Avšak není neobvyklé, že žáci prvního stupně začínají hrát i na jiné typy saxofonu. Několikrát jsem se setkala s tím, že zejména mladší pedagogové volí pro své žáky například tenorový saxofon. Nebojí se totiž změn, chtějí, aby jejich žáci byli více všestranní, a pokud si žák přeje začít hrát na tento typ nástroje, pedagog spíše vyhoví jeho přáním. To ale také znamená, že si žák musí zvykat na větší prstové rozestupy, uvolněnější nátiskové postavení i větší spotřebu dechu – zejména u tenorového či barytonového saxofonu. Na tenor saxofonu se obtížně ozývá spodní rejstřík nástroje, kdy i profesionální hudebníci mají s touto polohou jisté obtíže. Už jen z tohoto důvodu není vhodné začínat na tento typ nástroje.

4. cíl výzkumu:

Zjistit, zda starší pedagogové (ve věkové kategorii 36–50 let a více) více postupují podle dostupných saxofonových škol a metodik než pedagogové mladší (ve věkové kategorii 21–35 let) a také zda starší pedagogové více seznamují s touto literaturou své žáky.

Starší pedagogové jsou ve své výuce zásadovější, postupují již několik let podle svých osvědčených postupů. Více se opírají o dostupné saxofonové metodiky a školy než pedagogové mladší – např. od Liebmana, Krtičky či Myslikovjana. Podle mého názoru starší pedagogové také více informují své žáky o dostupné literatuře a sami je pobízí k tomu, aby

si v rámci svého vlastního zájmu vyhledávali více informací o problematice spojené s hrou na saxofon.

5. cíl výzkumu:

Zjistit, jak vysoká je informovanost ze stran pedagogů směrem k žákům ohledně konání hudebních, hudebně-kulturních událostí, akcí či koncertů a která hudebních uskupení, orchestry, soubory či významné osobnosti působí v jejich regionu nebo městě.

Podle mého názoru žáci mnohdy ani netuší, jaké hudební události a akce se pořádají v místě jejich bydliště. Žáci, kteří navštěvují základní uměleckou školu, by měli mít alespoň rámcovou představu, které hudební akce a koncerty se v jejich městě konají. Pokud se sami žáci o tuto problematiku nezajímají, pak by pedagogové základních uměleckých škol měli být hlavními informátory. Cílem pedagogů by mělo být seznámit své žáky s koncerty, událostmi a jinými akcemi, které mohou žáci sami navštívit, a to zejména ve vztahu k saxofonové hudbě – big bandy, saxofonové soubory, koncerty sólistů. Výsledkem tak bude, že se žáci více zorientují v hudebním dění ve svém regionu, budou mít přehled o působících hudebních uskupeních a svou účastí na těchto akcích tak získají potřebnou motivaci a chuť se na svůj nástroj stále zdokonalovat.

6. cíl výzkumu:

Zjistit, jakou měrou základní umělecké školy organizují různé hudební semináře, kurzy, workshopy nebo hudební setkávání za účelem bližšího přiblížení saxofonové hry svým žákům.

Myslím si, že základní umělecké školy málo nebo spíše ojediněle organizují semináře, kurzy nebo společná setkávání pedagogů s žáky za účelem prohloubení motivace u svých žáků, a to zejména se zaměřením na saxofonovou hru. V rámci dotazníku je prověřováno, zda vůbec nebo jakými způsoby se škola stará o celkové přiblížení hry na saxofon svým žákům a zároveň zda by sami pedagogové uvítali větší aktivitu ze stran vedení školy.

Zde jsou shrnuty jednotlivé hypotézy:

- A) Na ZUŠ vyučují obor hru na saxofon především ti pedagogové, kteří nemají saxofon vystudovaný jako svůj hlavní obor a z nichž jen malá část se snaží o doplnění si svého vzdělání se zaměřením na tento nástroj.
- B) Pedagogové se zpravidla zaměřují spíše na jazzový než klasický saxofon ale s tím, že svým žákům tomu nepřizpůsobí vhodný výběr plátků a hubic.
- C) Mladší pedagogové ve věkové kategorii 21–35 let jsou více otevření novým postupům, možnostem a metodám výuky než pedagogové starší, a to z hlediska – volnosti výběru přednesových skladeb, výběru typu saxofonu, průpravy z jiného dechového nástroje, nižšího věku žáka začínajícího s hrou na saxofon.
- D) Starší pedagogové ve věkové kategorii 36–50 let a více se více opírají o dostupné metodiky a školy spojené s hrou na saxofon a také tuto literaturu více přibližují svým žákům než pedagogové mladší.
- E) Pedagogové nedostatečně informují své žáky ohledně hudebních, hudebně-kulturních událostí, hudebních uskupení, orchestrů, souborů či významných osobností působících v jejich regionu nebo městě.
- F) Základní umělecké školy nedostatečně zprostředkovávají možnosti, kterými by se žákům více přiblížila hra na saxofon, a to ať prostřednictvím hudebních seminářů, workshopů, kurzů či společného navštívení hudebně-kulturních akcí.

3.2 Dotazník

Výzkumné šetření probíhalo formou dotazníku, který byl sestaven tak, aby poskytl co nejlepší obraz o zmíněných hypotézách a vycházel tak z cílů této práce. Díky seznamu všech základních uměleckých škol v České republice, který je dostupný na platformě IZUŠ, jsem skrze webové stránky škol a e-mailové adresy zkontaktovala ty pedagogy, kteří se zabývají výukou hry na saxofon na 1. stupni ZUŠ a požádala jsem je o vyplnění předloženého dotazníku. K dnešnímu dni funguje v České republice celkem 492 základních uměleckých škol. Dotazník byl rozeslán těm pedagogům, s nimiž bylo možné skrze e-mailové adresy navázat kontakt. Přibližně se mi tak podařilo oslovit 200 pedagogů, dotazník vyplnilo 72 z nich. Vyplňování dotazníku se uskutečnilo v době 11. 3. 2022 až 1. 4. 2022.

3.3 Vyhodnocení

Dotazníkové šetření bylo uskutečněno skrze webovou stránku *survio.com*. Po jeho vytvoření byl prostřednictvím e-mailových adres rozeslán pedagogům základních uměleckých škol v České republice zabývajících se výukou hry na saxofon na 1. stupni ZUŠ. Dotazník vyplnilo celkem 72 respondentů, tedy 72 pedagogů ZUŠ. Výsledky jsou zpracované do tabulek, grafů a slovně komentované. Následuje rozbor odpovědí z dotazníku. Otázky jsou seřazeny do jednotlivých bodů podle toho, jak se shodují s uvedenými hypotézami ze str. 33.

A) Hypotéza

1. otázka: Jaký je Váš vystudovaný hlavní obor?

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Klarinet	37	51,40%
Saxofon	25	34,70%
Jiný nástroj	10	13,90%
Celkem	72	100%

Tabulka I – Oborová zaměřenost pedagogů

Respondenti, kteří označili odpověď jako jiný nástroj, měli poté dopsat, kterému hudebnímu nástroji se věnovali. Mezi nejčastější odpovědi patřili: hra na fagot, hoboje, příčnou flétnu či vystudování obou nástrojů, klarinet i saxofon.

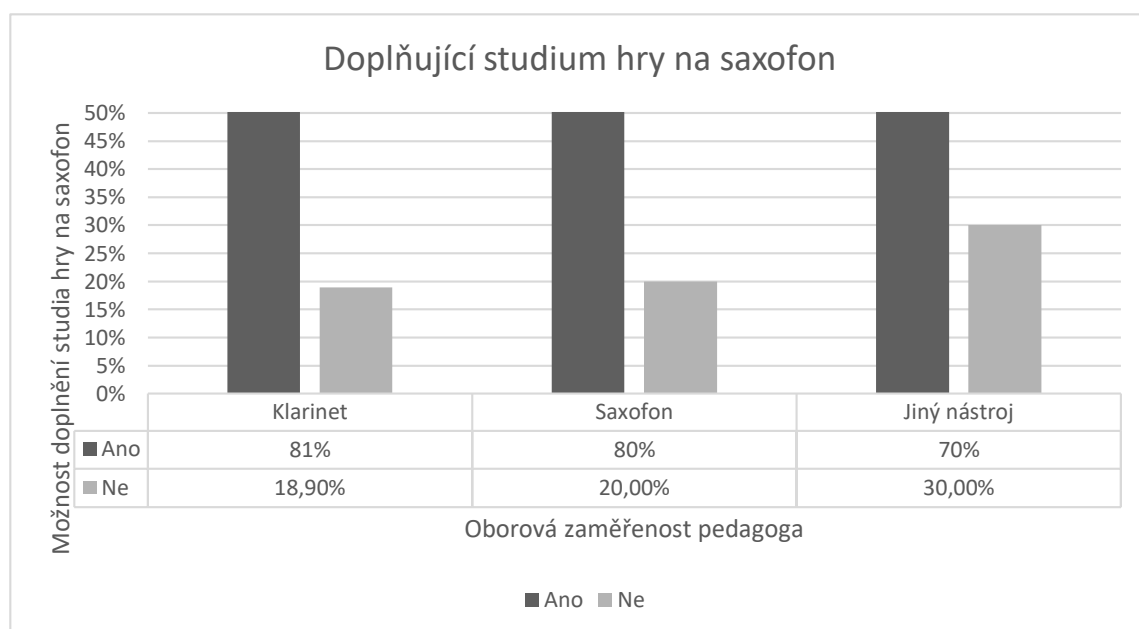
2. otázka: Doplnovali jste si, nebo si aktuálně doplňujete, své vzdělání ohledně hry na saxofon?

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ano	57	79,2%
Ne	15	20,8%
Celkem	72	100%

Tabulka II – Doplňující vzdělání pedagogů

Tato otázka byla uzavřená a byla určena všem respondentům – těm, kteří mají vystudovaný hlavní obor klarinet, saxofon či jiný hudební nástroj.

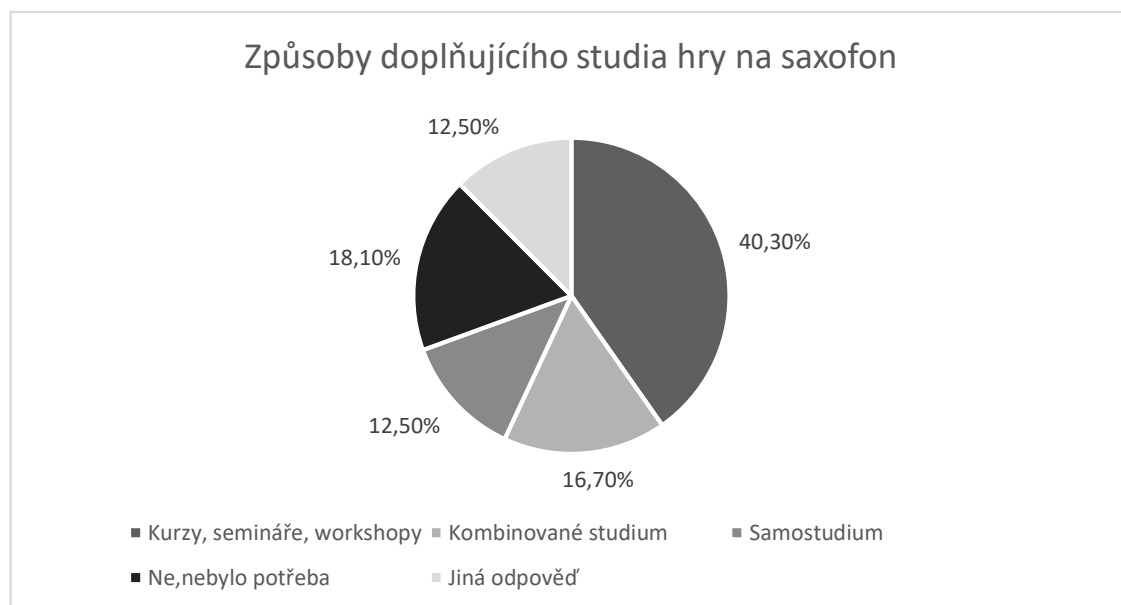
Dále bylo zkoumáno, jaká je souvislost mezi vystudováním hlavního oboru u pedagogů a doplňováním si studia hry na saxofon. Otázka byla určena všem dotazovaným. Cílem bylo zjistit, zda pedagogové, kteří nemají saxofon vystudovaný jako svůj hlavní obor, si samovolně doplňují své vzdělání v tomto oboru. Případně, zda si i profesionální saxofonisté doplňují své vzdělání. V grafu I jsou pedagogové rozděleni do následujících skupin – těch, kteří mají jako svůj hlavní obor vystudovaný klarinet, saxofon nebo jiný hudební nástroj. Porovnáním výsledků z tabulky I a tabulky II bylo možné zhotovit následující srovnání:

Graf I – Doplňující studium hry na saxofon

3. otázka: *Kterými z uvedených způsobů, jste si doplňovali/doplňujete, své vzdělání ohledně hry na saxofon?*

Pedagogové měli možnost si vybrat, z již uvedených možností studia. Případně uvést jiné metody či postupy. Otázka se týkala všech respondentů.

Graf II – Způsoby doplňujícího studia hry na saxofon

Mezi jiné odpovědi pedagogové většinou uváděli výroky typu – spolupráce a nabírání zkušeností od jiných pedagogů, účast na konferencích, zájmová setkání pedagogů, denní studium na konzervatoři, soukromé hodiny.

B) Hypotéza

4. otázka: *Zaměřujete se ve výuce spíše na klasický nebo jazzový saxofon?*

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Jazzový	21	29,2%
Klasický	15	20,8%
Jiná odpověď	36	50,0%
Celkem	72	100%

Tabulka III – Saxofonové zaměření při výuce

Předpokladem bylo, že se pedagogové ve své výuce zaměřují více na jazzový saxofon. Avšak nejpočetnější skupinu tvořili ti pedagogové, kteří označili jako odpověď jinou. Mezi nejčastěji uváděné výroky patřily: kombinace jazzového i klasického saxofonu, zpočátku obojí, nejdříve klasický, po zvládnutí jazzový, podle přání žáka, všechny styly, u každého žáka je to individuální. Ve většině případů se dá říci, že pedagogové kombinují klasické i jazzové pojetí saxofonu.

5. otázka: *Kterou z následujících kombinací plátků a hubiček využíváte při své výuce žáků hry na saxofon?*

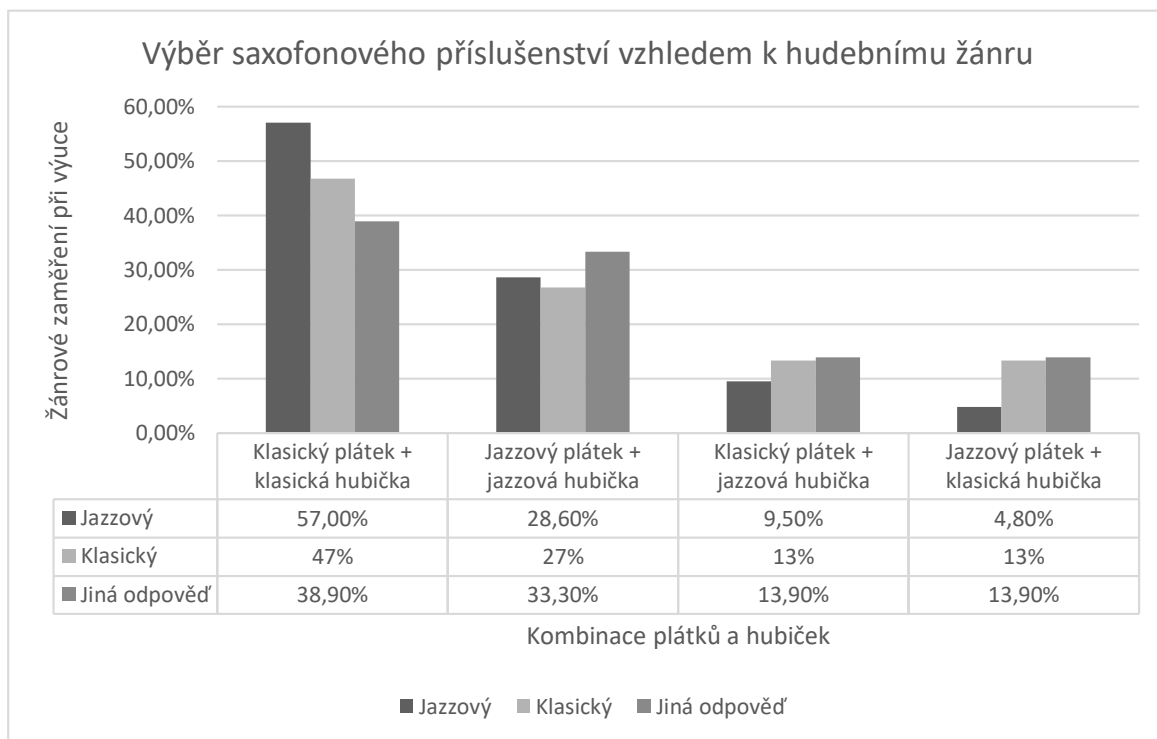
Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Klasický plátek + klasická hubička	33	45,8%
Jazzový plátek + jazzová hubička	22	30,6%
Klasický plátek + jazzová hubička	9	12,5%
Jazzový plátek + klasická hubička	8	11,1%
Celkem	72	100%

Tabulka IV – Kombinace plátků a hubiček při výuce žáka

Vhodná kombinace plátků s hubičkou má odpovídat s žánrovým zaměřením nástroje, ať už se jedná o klasické či jazzové pojetí nástroje. V závislosti na odlišné fyziologii obličeje hráče na saxofon, je přirozené, že každému vyhovuje odlišná tvrdost plátků či otevřenost hubice. Tím více, když se tělo i mimické svaly člověka postupem času mění a vyvíjí. Nelze tak předem určit, jaká je výchozí a správná kombinace plátků a hubic u žáků 1. stupně ZUŠ. Vše je otázka dlouhodobého zkoušení. Avšak pravidlo, že při zaměření na

klasický saxofon využíváme klasické příslušenství (plátky a hubice) a na jazzové pojetí jazzové, je předem dané. Pokud se tak nestane, v závislosti na špatném výběru plátků a hubic, se sami omezujeme v naší hře a budoucímu vývoji. Příkladné rozdělení klasických či jazzových plátků a hubic je zmíněné na str. 30.

Spojitost mezi žánrovým zaměřením saxofonu, který pedagogové ve své výuce upřednostňují, a vhodnou kombinací plátků a hubic je zobrazena v grafu III.

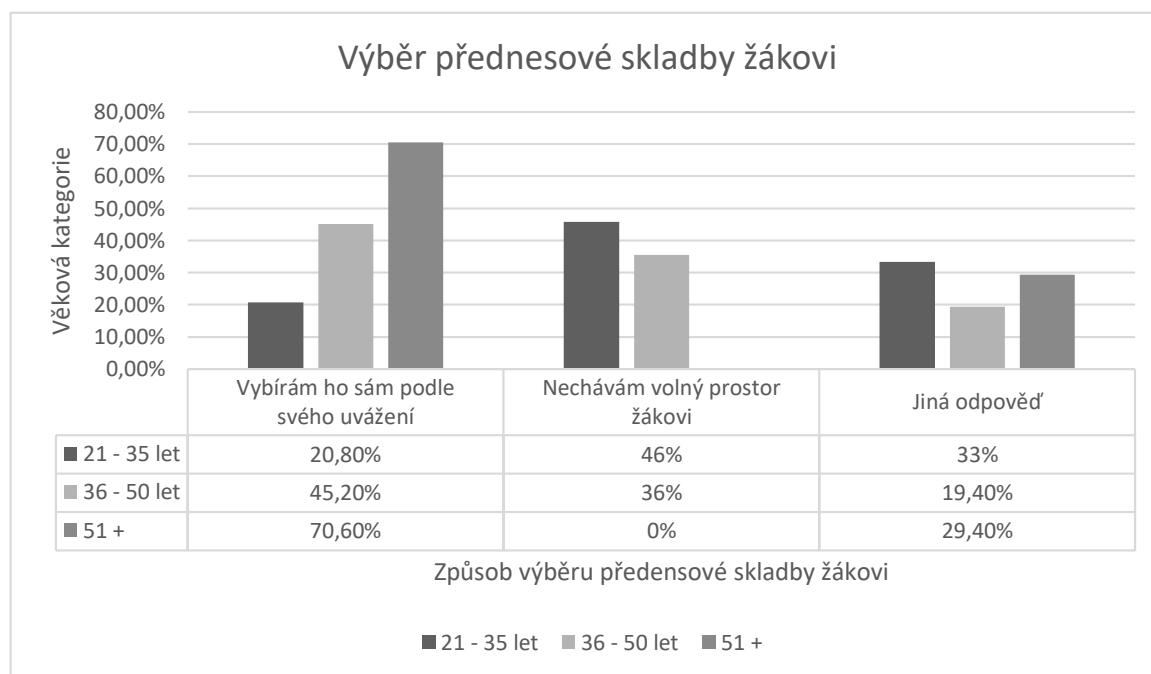

Graf III – Výběr saxofonového příslušenství vzhledem k hudebnímu žánru

C) Hypotéza

Následující otázky byly určeny všem respondentům. Avšak získaná data jsou porovnávána s výsledky pedagogů mladších (21 – 35 let) a pedagogů starších (36 – 50 let a více). Cílem bylo zjistit, zda mladší pedagogové mají odlišný přístup k jednotlivým postupům u svých žáků než pedagogové starší. Každý respondent se na závěr dotazníku označil ve své věkové skupině.

6. otázka: Při výběru přednesové skladby žákovi:

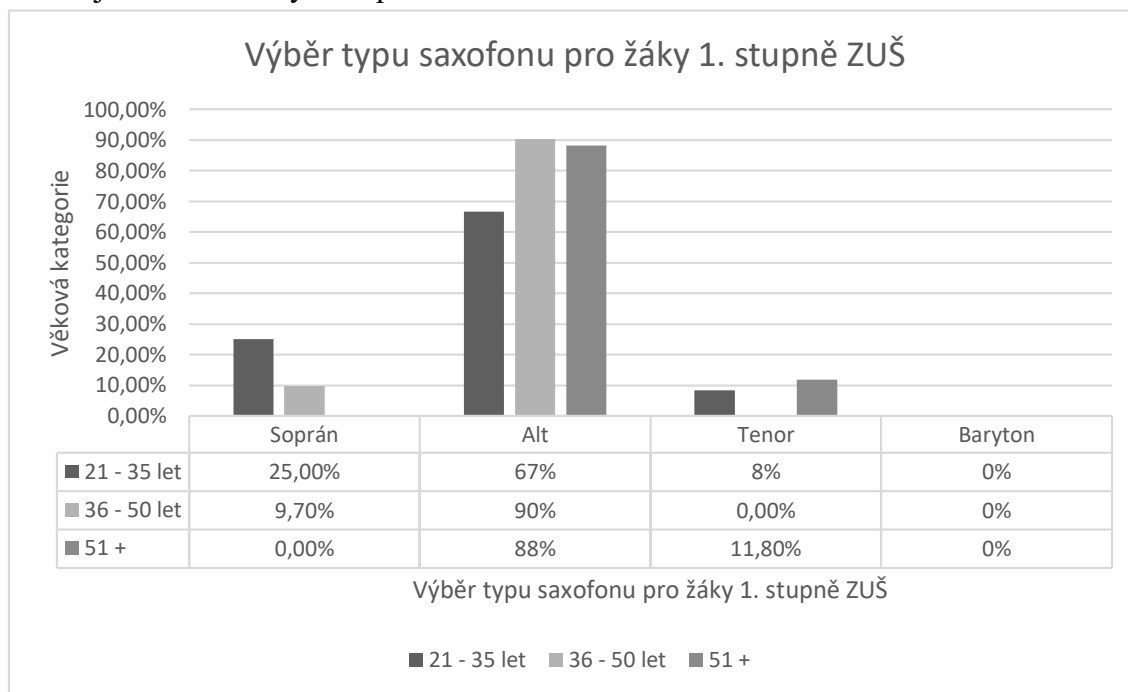

Graf IV – Výběr přednesové skladby žákovi

Respondenti měli označit jednu z uvedených odpovědí. 84,2 % respondentů, kteří uvedli jako odpověď jiná, uvedli jako způsob výběru přednesové skladby žákovi formu kombinace, kdy se pedagog snaží vyhovět přáním žáka, ale také sám koriguje výběr přednesových skladeb. Jednalo se tak o výroky: kombinace obojího, navrhnouti několika skladeb a žák si sám vybere, vybíráme společně, záleží na technické zdatnosti žáka, jednou vyberu přednes sám, poté si vybere žák sám.

7. otázka: Jaký druh saxofonu volíte pro začínající hráče?

Pedagogové měli určit, který typ saxofonu je podle nich nejvhodnější při výuce začátečníků. V Grafu č. V lze vidět, který typ saxofonu upřednostňují při výuce začátečníků mladší pedagogové (21 – 35 let) a pedagogové starší (36 – 50 let a více). Respondenti měli označit jednu z uvedených odpovědí.

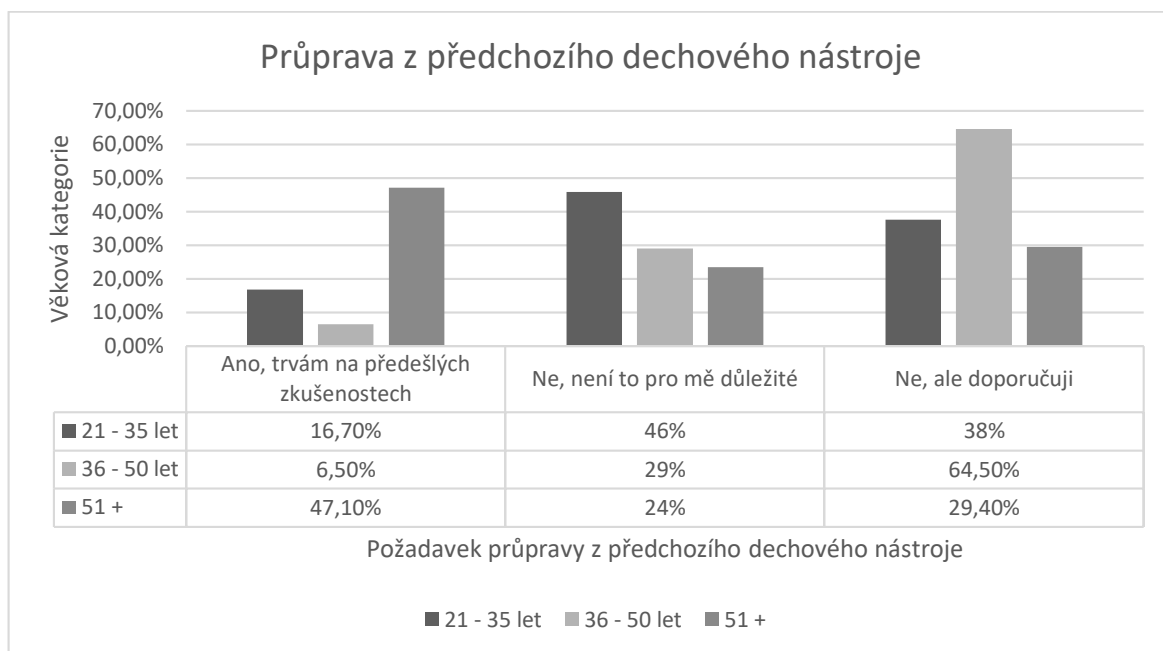

Graf V – Výběr typu saxofonu pro žáky 1. stupně ZUŠ

Z dotazníkového šetření vyplývá, že barytonový saxofon by nezvolil žádný z dotázaných pedagogů z žádné věkové kategorie.

8. otázka: Požadujete, aby Vaši žáci měli průpravu z nějakého příbuzného nástroje? (flétna, klarinet)?

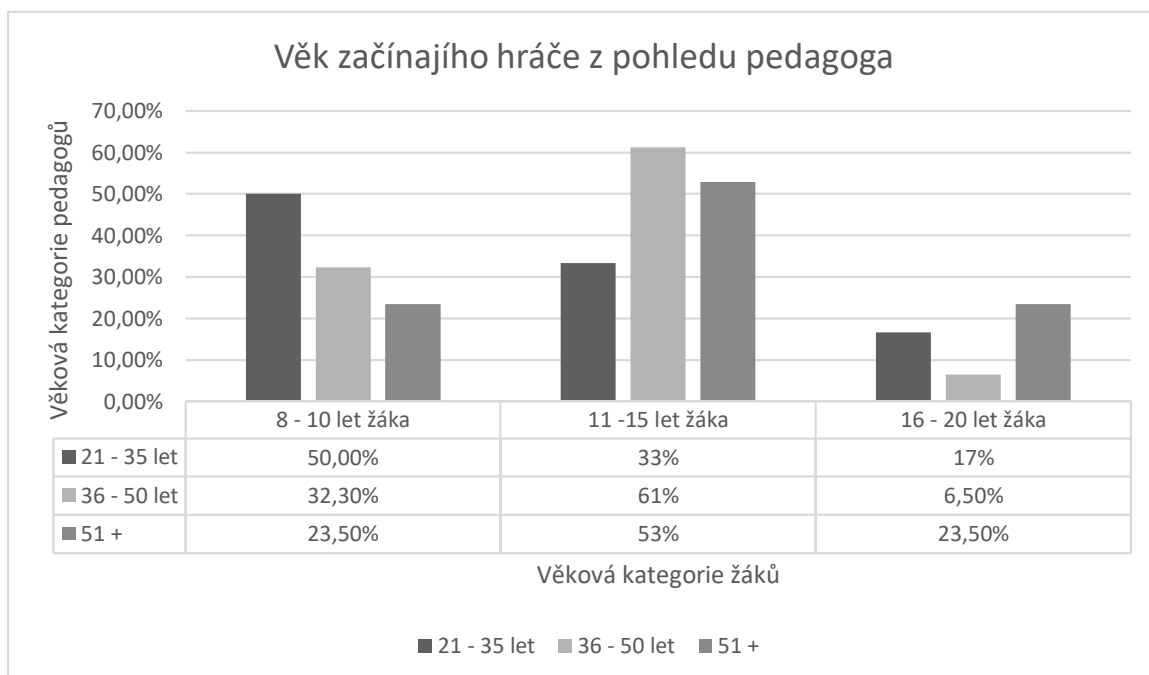
Dalším předmětem zkoumání bylo, zda mladší pedagogové (21 - 35 let) požadují u svých žáků již nabyté zkušenosti z jiného dechového nástroje. Nejčastěji ze zobcové flétny či klarinetu, který je vzhledem k nástrojové mechanice saxofonu nejbližší. Výsledky lze tak porovnat s odpověďmi starších pedagogů. Respondenti měli označit jednu z uvedených odpovědí.

Graf VI – Požadavek průpravy z jiného dechového nástroje

9. otázka: Jaký je podle Vás ideální věk, kdy začít s hrou na saxofon?

Názor pedagogů, jaký je ideální věk, kdy začít u žáků s hrou na saxofon, se u jednotlivých věkových kategorií liší. Získané výsledky zkoumání jsou zobrazeny v grafu č. VII.

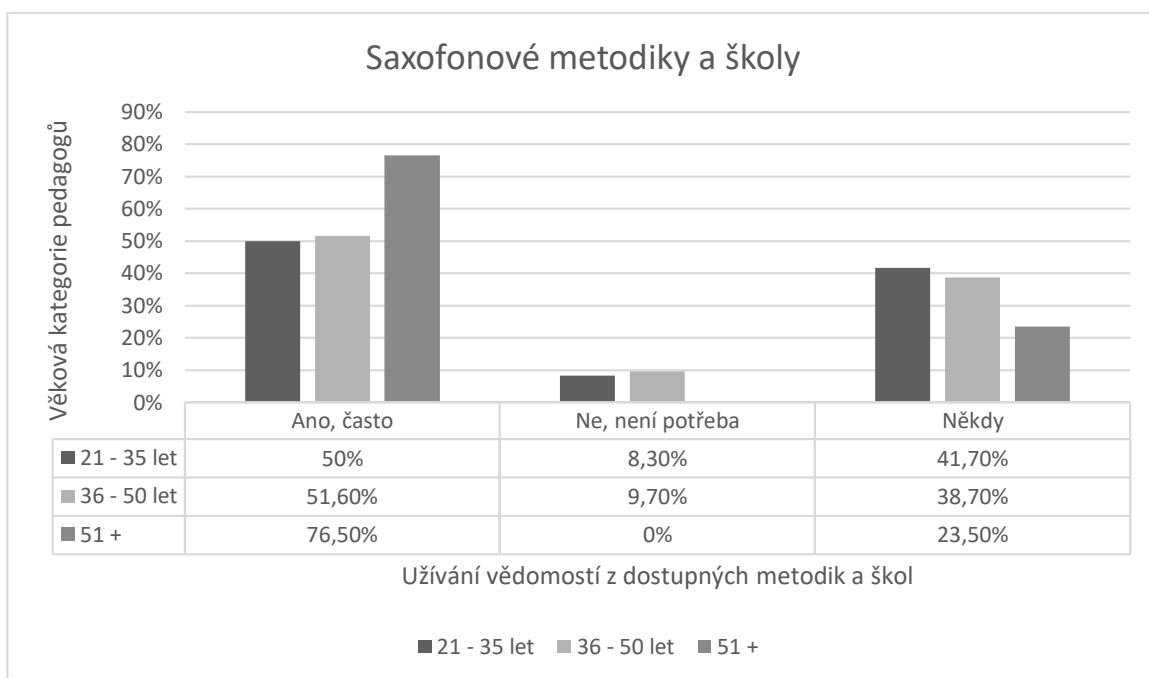

Graf VII – Věk začínajícího hráče z pohledu pedagoga

D) Hypotéza

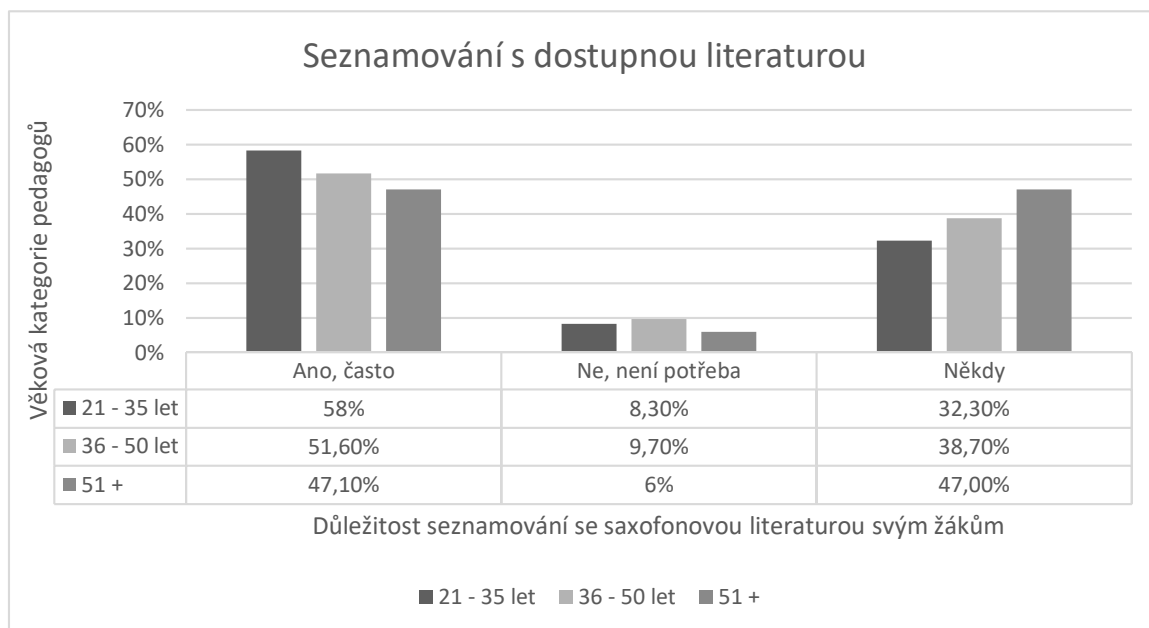
Další zkoumání se týkalo, zda se starší pedagogové (36 – 50 let a více) opírají ve svých hodinách o dostupné saxofonové metodiky a školy více než mladší pedagogové a zda také více své žáky seznamují s touto literaturou. Výsledky jsou zobrazeny v grafu č. VIII.

10. otázka: *Opíráte se ve svých hodinách o vědomosti, z různých saxofonových škol a metodik? (Např. od Liebmana, Krtičky atd.).*

Graf VIII – Využití vědomostí pedagogů z dostupných saxofonových metodik a škol

11. otázka: Seznamujete své žáky s těmito metodikami a školami?

Graf IX – Seznamování s dostupnou literaturou

Z grafu č. VIII lze vyčíst, že starší pedagogové ve věkové kategorii 36 -50 let (51,60%) a 51 let a více (76,50%), se nejvíce opírají ve svých hodinách o vědomosti z různých saxofonových škol a metodik. Předpokladem tak bylo, že i tito pedagogové ve stejné věkové kategorii, budou své žáky nejvíce seznamovat s touto literaturou. V grafu č. IX však s touto literaturou nejvíce seznamují své žáky především mladší pedagogové ve věkové kategorii 21 – 35 let (58%).

12. otázka: Kterou z uvedených metodik osobně preferujete?

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Technika hry na saxofon - David Liebman	38	52,8%
Škola hry na saxofon - Stanislav Krtička	23	31,9%
Moderní škola pro saxofon - Ivan Myslikovjan	10	13,9%
Jiná odpověď	1	1,4%
Celkem	72	100%

Tabulka V – Preferované metodiky a školy hry

Zde také odpovídali všichni pedagogové, ale již se výsledky neporovnávají s mladšími a staršími pedagogy. Respondent, který uvedl odpověď jinou, upřednostňuje spíše zahraniční literaturu zabývající se hrou na saxofon.

E) Hypotéza

Dalším předmětem zkoumání bylo, jakou měrou se sami pedagogové zajímají o hudebně-kulturní dění v jejich regionu. Otázka se týkala všech respondentů. Nedocházelo zde již k porovnávání jednotlivých věkových kategorií pedagogů. Výsledky jsou zpracované do tabulky č. V.

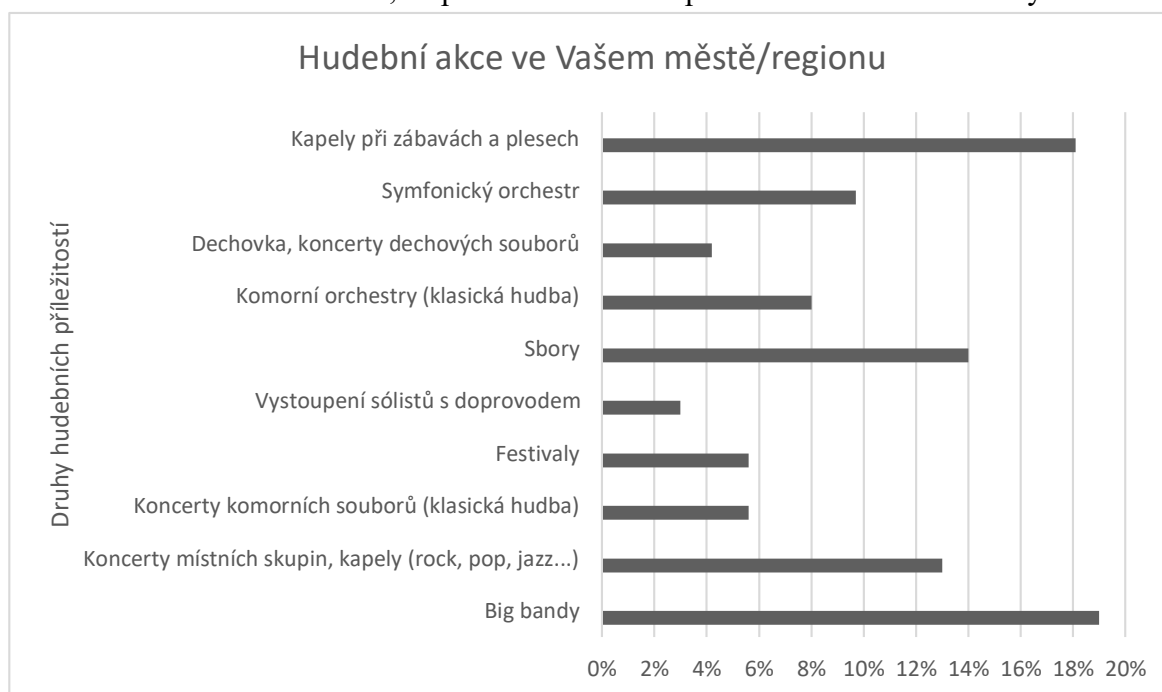
13. otázka: *Zajímáte se aktuální hudební dění ve Vašem městě/regionu?*

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ano, často	55	76,4%
Zřídka	15	20,8%
Ne, nezajímá mě to	2	2,8%
Celkem	72	100%

Tabulka VI – Zájem pedagogů o hudebně-kulturní dění

14. otázka: *Jaký druh hudebních akcí se ve Vašem regionu/městě pořádají?*

Pedagogové měli uvést, které typy hudebních akcí, událostí, koncertů, hudebních souborů, uskupení, významných hudebních osobností působí v jejich městě nebo regionu. Jednalo se o otevřenou otázku, respondenti také měli příležitost uvést několik svých variant.

Graf X – Hudební akce ve Vašem městě/regionu

15. otázka: Seznamujete své žáky s těmito hudebními akcemi/událostmi/koncerty?

Snažíte se jim přiblížit hudebně – kulturní život ve Vašem městě/regionu?

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ano, snažím se své žáky co nejvíce informovat	44	61,1%
Někdy, podle toho, co se ke mně donese	19	26,4%
Ne, nepřípadá mi to důležité	9	12,5%
Celkem	72	100%

Tabulka VII – Seznamování žáků s hudebními příležitostmi

F) Hypotéza

Posledním bodem výzkumu bylo, zda se vedení základních uměleckých škol aktivně podílí na organizaci hudebních seminářů, kurzů, workshopů či jiných příležitostí, kterými by přiblížili saxofonovou hru svým žákům.

16. otázka: Máte pocit, že se Vaše škola dostatečně snaží o přiblížení saxofonové hry Vaším žákům? (př. formou seminářů, kurzů, společných akcí...).

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ano	12	16,7%
Spíše ano	30	41,7%
Spíše ne	27	37,5%
Ne	3	4,2%
Celkem	72	100%

Tabulka VIII - Aktivita škol pohledem pedagoga

17. otázka: Organizuje Vaše škola některé z uvedených metod, jak přiblížit hru na saxofon svým žákům?

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Formou workshopů, seminářů, kurzů	42	28,4%
Spolupráce s profesionálními hudebníky, soubory, orchestry	63	42,6%
Společné navštívení koncertů, hudebních akcí	19	12,8%
Jiná odpověď	24	16,2%
Celkem	148	100%

Tabulka IX - Metody přiblížení saxofonové hry svým žákům

Respondenti zde mohli označit několik odpovědí zároveň. Mezi jiné odpovědi bylo nejčastěji uváděno, že ani jednu z vybraných variant jejich škola neposkytuje. Tato odpověď se týkala dohromady 19 respondentů, tedy 79,2 % z 24 dotazovaných.

18. otázka: Zúčastnili jste se někdy společně se svými žáky (např. místo výuky) koncertu, hudební akce, která byla spojená s hrou na saxofon?

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ano, často	11	15,3%
Ještě ne, ale měl/a bych zájem	35	48,6%
Ne, nemám zájem	7	9,7%
Naše škola tuto možnost neposkytuje	19	26,4%
Celkem	72	100%

Tabulka X - Účast žáků a pedagogů na společných hudebních akcích

Zajímavostí je, že nejpočetnější skupinu tvoří pedagogové, kteří se ještě nikdy se svými žáky společně nezúčastnili nějaké hudební události nebo koncertu. Navzdory tomu mají o toto společné setkání zájem. Vysvětlením tak může být, že většina škol tuto možnost vůbec neposkytuje, uvedlo tak 26,4 % pedagogů.

19. otázka: *Spolupracuje Vaše škola s některými profesionálními hudebníky/soubory či orchestry? Jakými?*

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ano	59	81,9%
Ne	13	18,1%
Celkem	72	100%

Tabulka XI - Spolupráce školy s profesionálními hudebníky, orchestry, soubory

V případě kladné odpovědi poté mohli pedagogové dopsat, s kterými profesionálními hudebníky či orchestry navazuje jejich škola spoluprací. Odpovědi byli velmi různorodé: spolupráce s big bandy (Petr Kroutil Orchestra, Orchestr Karla Vlacha, Rozhlasový big band Gustava Broma, Big Band Jazz Archiv, Big band Vladislava Brože, Bohemia Saxophone Quartet atd.) či profesionálními hudebníky (Felix Slováček, Felix Slováček ml., Ivan Myslíkovjan, Lucie Ditrichová, Kateřina Pavlíková atd.).

20. otázka: *Uvítali byste větší aktivitu ze strany školy ohledně organizování příležitostí, jak svým žákům více přiblížit jejich hru na saxofon?*

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Ne, s aktivitou školy jsem spokojený	39	54,2%
Ano, uvítal/a bych více aktivity ze strany školy	33	45,8%
Celkem	72	100%

Tabulka XII - Názor pedagogů ohledně aktivity školy

21. otázka: Vaše pohlaví:

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Muž	51	70,8%
Žena	21	29,2%
Celkem	72	100%

Tabulka XIII - Pohlaví

22. otázka: Váš věk:

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
21 – 35 let	24	33,3%
36 – 50 let	31	43,1%
51 +	17	23,6
Celkem	72	100%

Tabulka XIV - Věk

23. otázka: Vaše dosažené vzdělání:

Odpověď	Počet pedagogů	Procenta
Vyšší odborné vzdělání (6 let konzervatoře)	39	54,2%
Vysokoškolské vzdělání	23	31,9%
Středoškolské vzdělání (4 roky konzervatoře)	9	12,5%
Jiné vzdělání	1	1,4%
Celkem	72	100%

Tabulka XV - Dosažené vzdělání

Jediný respondent uvedl jako své dosažené vzdělání dokončení všech stupňů základní umělecké školy.

Diskuze

Pro tuto práci byly stanoveny konkrétní cíle a předpokládané výsledky – hypotézy, které se pomocí dotazníku podařilo potvrdit, či vyvrátit.

První domněnkou bylo, že na ZUŠ vyučují obor hra na saxofon především ti pedagogové, kteří nemají saxofon vystudovaný jako svůj hlavní obor. Přitom se ale jen malá část z nich snaží doplnit si své vzdělání se zaměřením na tento nástroj. Z tabulky č. I je patrné, že z pedagogů, kteří vyučují hru na saxofon na prvním stupni ZUŠ, má 51,4 % vystudováno jako svůj hlavní obor hru na klarinet. Dalších 34,7 % pedagogů uvedlo, že saxofon je skutečně jejich hlavním nástrojem, a zbylých 13,9 % pedagogů má vystudovaný jiný nástroj než saxofon či klarinet. I když je poněkud zvláštní, že pedagogové vyučují hru na nástroj, který oficiálně nevystudovali, není to nic neobvyklého, naopak se jedná o velmi častý jev. Na toto téma by však bylo nutné se více zaměřit a detailněji ho prozkoumat. Dotazníkové šetření dále prokázalo, že 79,2 % ze všech dotazovaných pedagogů si doplňovalo nebo si aktuálně doplňuje své vzdělání ohledně hry na saxofon. Z pedagogů, kteří mají jako svůj hlavní obor vystudovaný klarinet, si 81 % doplňuje/doplnilo si své vzdělání, 18,9 % dotazovaných nemá o další vzdělání zájem. Z pedagogů, kteří mají vystudovaný jiný nástroj než klarinet či saxofon, si 70 % doplňuje/doplňovalo své vzdělání, zbývajících 30 % nikoli. U tohoto bodu jsem se zmýlila. Neočekávala jsem, že doplňující vzdělání u pedagogů ne-saxofonistů bude tak výrazné. Domnívala jsem se, že se většina učitelů spokojí se svým aktuálním vzděláním a nemá zájem o další studium. Nejspíše je to dáno tím, že v dnešní době je spousta možností, jak svou hru na nástroj zdokonalovat – počet workshopů, kurzů, seminářů se podle mého názoru stále navyšuje a nabídka dalšího vzdělávání je více než pestrá. Až 40,3 % respondentů uvedlo, že si své vzdělání na saxofon doplňovali, nebo doplňují formou účasti na kurzech, workshopech či seminářích.

Hypotéza, že na ZUŠ vyučují hru na saxofon především pedagogové, kteří tento nástroj nemají vystudovaný, se potvrdila. Avšak druhou část hypotézy se nepodařilo potvrdit – učitelé se skutečně snaží o doplnění svého vzdělání. Příště bych tuto tezi rozdělila na dvě samostatné, aby mohlo dojít k jednoznačnému potvrzení, či vyvrácení tvrzení.

Co se týká zkoumání, zda se pedagogové ve své výuce zaměřují se svými žáky více na jazzový, či klasický saxofon, 50 % dotazovaných uvedlo, že se ve své výuce snaží

o zkombinování obou žánrů, 29,2 % pedagogů se zaměřuje čistě na jazzový saxofon. Dotazník také prokázal, že ti pedagogové, kteří se zaměřují se svými žáky na jazzové pojetí saxofonu, neuplatňují správný a vhodný výběr plátků a hubic pro své žáky. Z pedagogů, kteří se zaměřují na jazzový žánr, by 57 % zvolilo chybnou kombinaci – klasický plátek a klasickou hubici na jazzovou interpretaci, 28 % by je však zvolilo správně. Podle výsledků se ukazuje, že pedagogové sice vedou své žáky jazzovou cestou, ale nepřizpůsobí tomu vhodný výběr saxofonového příslušenství. To může mít za následek, že jsou žáci omezováni ve své hře a v barevnosti tónu, která je u klasického i jazzového saxofonu odlišná. Důvodem může být nedostatečná informovanost žáka od pedagoga, nebo se touto problematikou pedagog nezapobývá vůbec. V jistém ohledu také hraje roli, že školy poskytují svým žákům to nejzákladnější saxofonové příslušenství, a to tím spíše, pokud se jedná o zapůjčený nástroj školy. Z hlediska financí je nejspíš nemožné vybavit každého začínajícího žáka odpovídajícími hubicemi a plátky tak, aby to co nejvíce korespondovalo s žánrem, kterému se věnují. Naopak 47 % pedagogů zaměřujících se více na klasický žánr by zvolilo správně – klasickou hubici a plátek na klasické pojetí nástroje.

Hypotéza, že se pedagogové ve své výuce zaměřují spíše na jazzový saxofon, avšak nepřizpůsobí tomu vhodné saxofonové příslušenství, se potvrdila. Nejvíce učitelů se snaží zkombinovat oba žánry, avšak druhou nejpočetnější skupinou jsou pedagogové s jazzovým zaměřením nástroje. Dále se prokázalo, že učitelé upřednostňující jazzový žánr skutečně nevolí vhodné saxofonové příslušenství.

Výsledky zkoumání ohledně tvrzení, že mladší pedagogové ve věkové kategorii 21–35 let jsou ve své výuce více otevření ohledně volnosti výběru přednesových skladeb, výběru typu saxofonu, průpravy z jiného dechového nástroje či nižšího věku žáka začínajícího s hrou na saxofon, dopadly následovně: 46 % pedagogů ve věkové kategorii 24–35 let nechává svému žákovi volný prostor ohledně výběru přednesových skladeb, 45,2 % pedagogů spadajících do věkové kategorie 36–50 let si naopak přednes vybírá samo, podle svého uvážení, pedagogové starší 51 let a více by tuto možnost volilo ještě více – 70,6 %. Lze tak potvrdit, že pedagogové ve věkovém rozmezí 21–35 let, jsou při výběru přednesových skladeb benevolentnější a nechávají větší prostor žákovi.

Stejně výsledky se ukázaly na otázku výběru typu saxofonu začínajícím hráčům. Značná většina pedagogů bez ohledu na věk uvedla, že nejvhodnější druh saxofonu je altový

saxofon, ale 25 % kantorů ve věkové kategorii 21–35 let by však zvolilo jako začínající typ saxofonu sopránový saxofon. Tento výsledek mě překvapuje, jelikož sopránový saxofon je mnohými hudebníky považován za jeden z nejtěžších. I když tento výsledek svědčí o inovativnosti mladších pedagogů, větší část z nich by jako začínající typ saxofonu zvolila altový saxofon. Tvzení, že jsou mladší pedagogové ohledně výběru typu saxofonu pro žáky 1. stupně ZUŠ více otevření, se nepotvrdilo.

Výzkum prokázal, že pedagogové ve věkovém rozmezí 21–50 let nepožadují od svých žáků, aby měli průpravu z jiného dechového nástroje. Až 46 % mladších pedagogů ve věkové kategorii 21–35 let nepokládá za důležité mít předchozí zkušenosti z dechového nástroje,

64,5 % pedagogů věkové kategorie 36–50 let také netrvá na předchozích zkušenostech, avšak určitou průpravu svým žákům doporučují. Naproti tomu 47 % učitelů starších 51 let trvá na předchozích zkušenostech svých žáků. Nejspíše je to dáno tím, že tito pedagogové jsou z tzv. „staré školy“, takže uplatňují stejný postup u svých žáků, který byl kdysi uplatňován na nich, tzn. nejdříve začít na klarinet, poté přejít na saxofon. Vzhledem k výsledkům, které výzkum prokázal, bych se na tuto věkovou kategorii více zaměřila. Potvrdila se tak domněnka, že na ně skutečně byl aplikovaný následující postup: hra na klarinet – poté saxofon.

Ideální věk, kdy by měl žák začít s hrou na saxofon, je podle mladších pedagogů 8–10 let, uvádí to jejich 50 %. 61 % pedagogů ve věkovém rozmezí 36–50 let pokládá za ideální věk žáka 11–15 let, stejného názoru je 53 % pedagogů 51+. Tvzení, že mladší učitelé začínají u svých žáků s výukou na saxofon v nižším věku než starší, se potvrdila. Mladší pedagogové se očividně nebojí začít s výukou na saxofon v mladším věku žáka. Avšak kdyby se podrobněji rozdělila věková škála žáků, výsledky by byly podle mého názoru přesnější. Na druhou stranu nelze s přesností říci, o jaký ideální věk žáka se vlastně jedná. Žák by měl mít určité fyzické předpoklady, aby hru na saxofon zvládl – z hlediska velké spotřeby dechu a zvládnutí váhy nástroje. Začínajícím hráčem tak může být i žák mladší, pokud k tomu má určité fyzické dispozice. V rámci výzkumu se také mohlo provést následující porovnání: pokud mladší pedagogové nepožadují průpravu z předchozího dechového nástroje, zda se potom i tímto sníží celkový věk žáka, který bude začínat s hrou na saxofon. Jsem přesvědčená, že jistá spojitost zde existuje.

Tvrzení, že starší pedagogové ve věkové kategorii 36–50 let, se více opírají o dostupné metodiky a školy spojené s hrou na saxofon a zároveň více seznamují své žáky s touto literaturou, se nepotvrdila.

Všichni pedagogové bez ohledu na věk uvedli, že se ve svých hodinách opírají o znalosti z dostupných saxofonových literatur – 50 % mladších pedagogů, 51,6 % starších pedagogů a 76,5 % pedagogů starších 51 let. Lze tak říci, že věk pedagoga nemá vliv na nabyté vědomosti z dostupných literatur. Pedagogové všech věkových kategorií také uvedli, že své žáky seznamují s dostupnými saxofonovými metodikami a školami, 47 % pedagogů starších 51 let však uvedlo, že informují své žáky o dostupné literatuře jen někdy. Těžko říci, čím by to mohlo být. Očekávala jsem, že právě tito učitelé budou především vycházet z dostupných materiálů a literatur. Pedagogové také byli dotázáni, které z dostupných metodik sami preferují. Tato otázka byla spíše informativní, jelikož v teoretické části práce jsem se zabývala porovnáváním jednotlivých metodik. Celkem 52,8 % dotázaných pedagogů upřednostňuje metodiku – Technika hry na saxofon od Davida Leibmana. S tímto názorem se též ztotožňují.

Hypotéza, že pedagogové nedostatečně informují své žáky ohledně hudebních událostí, uskupení, orchestrů či významných osobností působících v jejich městě či regionu se nepotvrdila. Učitelé se naopak sami zajímají o hudební dění ve svém městě a snaží se s ním seznamovat i své žáky. Více než polovina dotázaných pedagogů (76,4 %) se samovolně sama zajímá o aktuální hudební události v jejich regionu, pouze 2,8 % pedagogů toto nepokládá za důležité. Stejně tak většina učitelů seznamuje s těmito akcemi a hudebními příležitostmi (61 % respondentů označilo odpověď, že se snaží své žáky s touto problematikou seznamovat) žáky. U této hypotézy jsem již neprováděla srovnání, zda pedagogové, kteří se sami zajímají o hudební příležitosti ve svém regionu, zároveň s touto problematikou seznamují své žáky. Předpokládala jsem rovnocenný výsledek – buď se učitelé nebudou zajímat o hudební události a tím ani nebudou informovat o tom své žáky, či se zajímají o hudební příležitosti a tyto informace tak předávají svým žákům.

Poslední tvrzení zkoumání, že základní umělecké školy nedostatečně organizují hudební semináře, workshopy či hudební příležitosti, jimiž by více přiblížili saxofonovou hru

svým žákům, se nepotvrdilo. 42,6 % pedagogů uvedlo, že jejich škola spolupracuje s profesionálními hudebníky, orchestry či soubory (tato otázka byla položena následně ještě samostatně: *Spolupracuje Vaše škola s některými profesionálními hudebníky/soubory či orchestry?* 81,9 % dotázaných odpovědělo kladně). 28,4 % pedagogů odpovědělo, že saxofonovou hru přibližují svým žákům prostřednictvím kurzů, workshopů či seminářů, které jejich škola pořádá. Pedagogové byli dále dotazováni: *Máte pocit, že se Vaše škola dostatečně snaží o přiblížení saxofonové hry Vaším žákům?* Odpověď *spíše ano* označilo 41,7 %, *spíše ne* označilo 37,5 % pedagogů. Jelikož se jedná o nepatrný rozdíl, myslím, že kdyby se výzkumu zúčastnila větší část pedagogů, výsledek by byl jednoznačnější. Zajímavé však je, že i když jsou pedagogové s aktivitou školy ohledně pořádání saxofonových příležitostí svým žákům spokojeni (54,2 %), na otázku, zda někdy v minulosti navštívili společně se svými žáky nějaký koncert, byly odpovědi záporné. Až 48,6 % pedagogů uvedlo, že se ještě nikdy se svými žáky nezúčastnili žádné podobné události, přestože by zájem měli. 26,4 % kantorů odpovědělo, že jejich škola tuto možnost nenabízí vůbec. Myslím si, že v tomto bodě by mohly být školy více aktivní a v rámci výuky, nebo i mimo ni zajistit různá společná hudební setkávání.

Závěr

Cílem této bakalářské práce *Výuka hry na saxofon na 1. stupni ZUŠ* bylo zjistit, jaké výukové metody a postupy využívají pedagogové ve svých hodinách se začátečníky. Pomocí dotazníkového šetření jsem se snažila zjistit, jaký vliv má věk pedagoga na jednotlivé učební postupy a zda se oni sami a základní umělecké instituce iniciativně podílejí na lepší intervenci saxofonové hry svým žákům.

V první části teoretické práce jsem srovnávala dostupné saxofonové metodiky a školy, které jsou nezbytnou součástí všech začínajících hráčů. Správné vedení dechu, postavení nátisku, zvolení správných artikulací či problematika výběru plátků a hubiček, všechny tyto aspekty byly porovnávány v literatuře starších autorů (Stanislav Krtička – Škola hry na saxofon) a autorů mladších (David Liebman – Technika hry na saxofon, Ivan Myslikovjan – Moderní škola pro saxofon).

Druhá teoretická část práce byla věnována historii a současnosti základních uměleckých škol v okrese Mělník, kdy jsem informace čerpala z kronik škol a příslušných měst. Zmapovány byly rovněž jednotlivé hudební příležitosti, události, orchestry či významné osobnosti, které se v jednotlivém regionu nachází a působí.

Z výsledků dotazníkového šetření se potvrdila či vyvrátila jednotlivá tvrzení, která byla stanovena na začátku výzkumu:

Bylo prokázáno, že na základních uměleckých školách vyučují především ti pedagogové, kteří nemají saxofon vystudovaný jako svůj hlavní obor. Většina z nich se však snaží o doplnění si svého vzdělání v rámci tohoto nástroje – v tomto bodě se hypotéza nepotvrdila.

Tvrzení, že se pedagogové zaměřují více na jazzový než klasický saxofon, se potvrdilo. I když se většina dotázaných pedagogů snaží o zkombinování obou stylů, jazzové zaměření i přesto převládá (s ohledem na druhou nejčastější odpověď na tuto otázku).

Předpoklad, že má věk pedagoga vliv na jednotlivé výukové metody, se jednoznačně nepotvrdil. Co se týká výběru přednesových skladeb žákovi a ideálního věku k zahájení hry na saxofon, jsou mladší pedagogové benevolentnější. Avšak při výběru typu saxofonu pro začátečníky a nutnosti průpravy z jiného dechového nástroje se jejich názory nijak neliší od mínění starších kolegů.

Rovněž se nepotvrdilo, že starší pedagogové se více opírají o saxofonové školy a metody a více své žáky seznamují s touto literaturou. S touto problematikou seznamují žáky stejně i pedagogové mladší.

Výzkum prokázal, že se pedagogové sami zajímají o hudební dění ve svém městě a snaží se podávat tyto informace i svým žákům. V tomto tvrzení jsem se mýlila, nelze tedy potvrdit stanovenou hypotézu.

Hypotéza, že se základní umělecké instituce nedostatečně starají o přiblížení saxofonové hry svým žákům, se nepotvrdila. Školy spolupracují s profesionálními hudebníky, organizují kurzy, workshopy či semináře za účelem přiblížení saxofonové hry svým žákům. Zajímavostí však je, že se pedagogové společně neúčastní se svými žáky společných hudebních akcí, a to i přesto, že se snaží o hudebním dění své žáky informovat.

Myslím si, že závěry této bakalářské práce by mohli ocenit především ti pedagogové základních uměleckých škol, kteří si chtějí porovnat své metody a učební postupy s mými tvrzeními a dosaženými výsledky. Samotnou by mě zajímalo, zda se shodují s názory většiny pedagogů, nebo zda jsou má přesvědčení někdy až příliš kritická, či naopak idealistická.

Seznam použitých pramenů a literatury

Literatura:

KRTIČKA, Stanislav. *Škola hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2009. ISBN 979-0-2601-0212-5.

LIEBMAN, David. *Technika hry na saxofon*. Bärenreiter Praha s.r.o., 2013. ISBN 978-80-86385-23-5

MYSLIKOVJAN, Ivan. *Moderní škola pro saxofon*. Muzikus, 1998. ISBN 80-86253-01-5

Pamětní kniha městského hudebního ústavu na Mělníce, Státní okresní archiv Mělník, Nepublikováno.

Kronika města Neratovice, r. 1923 – 1960, Městská knihovna Neratovice, Nepublikováno.

Kronika města Neratovice, r. 1961 – 1971, Městská knihovna Neratovice, Nepublikováno.

Kronika města Neratovice, r. 1972 – 1983, Městská knihovna Neratovice, Nepublikováno.

Kronika města Neratovice, r. 1984 – 1995, Městská knihovna Neratovice, Nepublikováno.

Kronika městské hudební školy v Kralupech nad Vltavou, Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou, Nepublikováno.

Webové stránky:

Big band Neratovice: Pár slov [online]. Dostupné: <http://www.bigbandneratovice.cz/orchestr.html>

Dny Kralup: Úvod [online]. Dostupné: <https://www.dnykralup.cz/>

Kudy z nudy: Jazzový festiválek u řeky [online]. Dostupné: <https://www.kdyznudy.cz/akce/jazzovy-festivalek-u-reky>.

Kulturní a společenské středisko Vltava: Hlavní strana [online]. Dostupné: <https://www.mestokralupy.cz/mesto/kultura-a-volny-cas/kulturni-dum-vltava/>

Mělnické kulturní centrum: O nás [online]. Dostupné: <https://www.mekuc.cz/melnicke-kulturni-centrum>.

Město Mšeno: Kultura [online]. Dostupné: <http://www.mestomseno.cz/>

Mělnické vinobraní: O vinobraní [online]. Dostupné: <https://www.vinobranimelnik.cz//stranky/78-o-vinobrani>

Offbeat Orchestra: Úvod [online]. Dostupné: <https://www.offbeatorchestra.cz/>.

Společenský dům Neratovice: O nás [online]. Dostupné: <https://www.spoldum.cz/>

Velký dechový orchestr Mělník: O nás [online]. Dostupné: <https://vdomelnik.webnode.cz/o-nas/>

Základní umělecká škola Mělník: Woodwind Orchestra [online]. Dostupné: <https://www.zusmelnik.cz/woodwind-orchestra>

Základní umělecká škola Neratovice: O naší škole [online]. Dostupné: <https://www.zus-neratovice.cz/>

Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou: O škole/současnost [online]. Dostupné: <https://www.zuskralupy.cz/o-skole/soucasnost>

Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou: Big band Kralupy [online]. Dostupné: <https://www.zuskralupy.cz/big-band-kralupy/>.

Základní umělecká škola Kralupy nad Vltavou: Kralup Swing [online]. Dostupné: <https://www.zuskralupy.cz/kralupswing1/>

Základní umělecká škola Mšeno: O nás [online]. Dostupné: <https://www.zusmseno.cz/skola/historie-a-soucasnost-skoly/>.

Základní umělecká škola Mělník: O škole [online]. Dostupné: <https://www.zusmelnik.cz/o-skole>.

4 Přílohy

I.	Seznam použitých zkratk	59
II.	Seznam tabulek	60
III.	Seznam grafů	61
IV.	Dotazník	62

I. Seznam použitých zkratk

DK ROH - Dům kultury revolučního odborového hnutí

KASS – Kulturní a společenské středisko

LŠU – Lidová škola umění

MEKUC – Mělnické kulturní centrum

MŠMT ČR - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

MKD – Mělnický kulturní dům

VDO - Velký dechový orchestr Mělník

ZUŠ – Základní umělecká škola

II. Seznam tabulek

Tabulka I - Oborová zaměřenost pedagogů.....	34
Tabulka II - Doplnující vzdělání pedagogů.....	34
Tabulka III – Saxofonové zaměření při výuce.....	37
Tabulka IV – Kombinace plátků a hubiček při výuce žáka.....	37
Tabulka V – Preferované metodiky a školy hry.....	43
Tabulka VI – Zájem pedagogů o hudebně-kulturní dění.....	44
Tabulka VII – Seznamování žáků s hudebními příležitostmi.....	45
Tabulka VIII - Aktivita škol pohledem pedagoga.....	45
Tabulka IX - Metody přiblížení saxofonové hry svým žákům.....	46
Tabulka X - Účast žáků a pedagogů na společných hudebních akcích.....	46
Tabulka XI - Spolupráce školy s profesionálními hudebníky, orchestry, soubory.....	47
Tabulka XII - Názor pedagogů ohledně aktivity školy.....	47
Tabulka XIII - Pohlaví.....	48
Tabulka XIV - Věk.....	48
Tabulka XV - Dosažené vzdělání.....	48

III. Seznam grafů

Graf I – Doplnující studium hry na saxofon.....	35
Graf II – Způsoby doplňujícího studia hry na saxofon.....	36
Graf III – Výběr saxofonového příslušenství vzhledem k hudebnímu žánru.....	38
Graf IV – Výběr přednesové skladby žákovi.....	39
Graf V – Výběr typu saxofonu pro žáky 1. stupně ZUŠ.....	40
Graf VI – Požadavek průpravy z jiného dechového nástroje.....	41
Graf VII – Věk začínajícího hráče z pohledu pedagoga.....	41
Graf VIII – Využití vědomostí pedagogů z dostupných saxofonových metodik a škol.....	42
Graf IX – Seznamování s dostupnou literaturou.....	43
Graf X – Hudební akce ve Vašem městě/regionu.....	44

IV. Dotazník

Výuka hry na saxofon na 1. stupni ZUS

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času k vyplnění následujícího dotazníku, který se zabývá výukou hry na saxofon na 1. stupni ZUŠ.

Děkuji

1 Jaký je Váš vystudovaný hlavní obor?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Saxofon ☐ Klarinet
☐ Jiný...

2 Doplnovali jste si, nebo si aktuálně doplňujete, své vzdělání ohledně hry na saxofon?

Nápověda k otázce: *V případě, že máte vystudovaný saxofon jako svůj hlavní obor, tuto otázku prosím vynechte.*

- ☐ Ano ☐ Ne

3 Kterými z uvedených způsobů, jste si doplňovali/doplňujete, své vzdělání ohledně hry na saxofon?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Kurzy, semináře, workshopy ☐ Kombinované studium ☐ Samostudium ☐ Ne, nebylo potřeba
☐ Jiná odpověď

4 Zaměřujete se ve výuce spíše na klasický, nebo jazzový saxofon?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Klasický ☐ Jazzový
☐ Jiná odpověď...

5 Kterou z následujících kombinací plátků a hubiček využíváte při své výuce žáků hry na saxofon?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Klasický plátek + klasická hubička ☐ Jazzový plátek + jazzová hubička ☐ Klasický plátek + jazzová hubička ☐ Jazzový plátek + klasická hubička

6 Při výběru přednesové skladby žákovi:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Nechávám volný prostor žákovi ☐ Vybírám ho sám, podle svého uvážení
☐ Jiná odpověď...

7 Jaký druh saxofonu volíte pro začínající hráče?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Soprán ☐ Alt ☐ Tenor ☐ Baryton

8 Požadujete, aby Vaši žáci měly průpravu z nějakého příbuzného nástroje? (flétna, klarinet)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, trvám na předešlých zkušenostech ☐ Ne, ale doporučuji ☐ Ne, není to pro mě důležité

9 Jaký je podle Vás ideální věk, kdy začít s hrou na saxofon?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ 8 -10 let žáka ☐ 11 -15 let žáka ☐ 16 - 20 let žáka

10 Opíráte se ve svých hodinách o vědomosti, z různých saxofonových škol a metodik? (Např. od Liebmana, Krtičky atd.).

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, často ☐ Ne, není potřeba ☐ Někdy

11 Seznamujete své žáky s těmito metodikami a školami?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, často ☐ Ne, není potřeba ☐ Někdy

12 Která s uvedených metodik a škol Vám přijde nejvíce přínosná?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Technika hry na saxofon - David Liebman ☐ Škola hry na saxofon - Stanislav Krtička ☐ Moderní škola pro saxofon - Ivan Myslikovjan

13 Zajímáte se o aktuální hudební dění ve Vašem městě/regionu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, často ☐ Zřídka ☐ Ne, nezajímá se

14 Jaký druh hudebních akcí se ve Vašem regionu/městě pořádají?

15 Seznamujete své žáky s těmito hudebními akcemi/událostmi/koncerty? Snažíte se jim přiblížit hudebně – kulturní život ve Vašem městě/regionu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, snažím se své žáky co nejvíce informovat ☐ Někdy, podle toho, co se ke mně donese ☐ Ne, nepřipadá mi to důležité

16 Máte pocit, že se Vaše škola dostatečně snaží o přiblížení saxofonové hry Vašim žákům? (př. formou seminářů, kurzů, společných akcí...).

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

17 Organizuje Vaše škola některé z uvedených metod, jak přiblížit hru na saxofon svým žákům?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Formou workshopů, seminářů, kurzů
- ☐ Spolupráce s profesionálními hudebníky, soubory, orchestry
- ☐ Společné navštívení koncertů, hudebních akcí
- ☐ Jiná odpověď...

18 Zúčastnili jste se někdy společně se svými žáky (např. místo výuky) koncertu, hudební akce, která byla spojená s hrou na saxofon?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, často
- ☐ Ještě ne, ale měl/a bych zájem
- ☐ Ne, nemám zájem
- ☐ Naše škola tuto možnost neposkytuje

19 Spolupracuje Vaše škola s některými profesionálními hudebníky/soubory či orchestry? Jakými?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano
- ☐ Ne

20 Uvítali byste větší aktivitu ze strany školy ohledně organizování příležitostí, jak svým žákům více přiblížit jejich hru na saxofon?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ne, s aktivitou školy jsem spokojený
- ☐ Ano, uvítal/a bych více aktivity ze strany školy

21 Vaše pohlaví:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Žena
- ☐ Muž

22 Váš věk:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ 21 - 35 let
- ☐ 36 - 50 let
- ☐ 50 +

23 Jaké je Vaše ukončené vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Středoškolské vzdělání (4 roky konzervatoře) ☐ Vyšší odborné vzdělání (6 let konzervatoře) ☐ Vysokoškolské vzdělání
- ☐ Jiné...